निरव नमन

(देवभक्तिपर कवितासंग्रह - भाग ३)

रचना

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी

(साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त लेखिका, कवयित्री)

मंजुभारती प्रकाशन

पुणे

निरव नमन (देवभक्तिपर कवितासंग्रह - भाग ३)
रचना : डॉ. मंजूषा कुलकर्णी
(साहित्य अकादमी पुरस्कारप्राप्त लेखिका, कवयित्री)
साकेत / २५, जयवंत पालकर मार्ग,
पोद्दार रुग्णालयासमोर वरळी, मुंबई - ४०० ०३०.
भ्रमणध्वनी - ९०८२१६१५२४, ९८२२८३९४९१
Email : drmangushak@gmail.com

कायमस्वरूपी पत्ता : २३१, समर्थ अलंकार, फ्लॅट-२,
कवितांच्या बागेसमोर, ज्योतीनगर,
छत्रपती संभाजीनगर - ४३१ ००५.
प्रकाशक : सौ. उल्का मंगेश कुलकर्णी
मंजुभारती प्रकाशन
'अे' ५०४, महालक्ष्मी पॅलेस,
वेंकटेश शर्विल सोसायटी समोर,
सी.एन.जी. पंपासमोर, पारी कंपनी चौक,
नऱ्हे, पुणे - ४११०४१.

प्रथम आवृत्ती : मार्गशीर्ष शु. ३, शके १९४७
रविवार, दि. २३ नोव्हेंबर, २०२५

अक्षर जुळवणी : सौ. अनिता विनायक भालेराव
क्रिएशन,
जयश्री, १-एन, सेक्टर ए, एन-१,
सिडको, छत्रपती संभाजीनगर - ४३१००३.
भ्रमणध्वनी - ९४२३३ ९६८८१

मुद्रक : स्टार कॉपीयर्स प्रायव्हेट लिमिटेड
कुमठेकर मार्ग, सदाशिव पेठ, पुणे ३०

ISBN : 978-81-995372-1-7
सर्वाधिकार : © लेखिकेच्या स्वाधीन
किंमत : **₹ १५०/-**

सर्व रसिकवरांना
सादर समर्पण...

मनोगत

'निरव नमन' हा माझ्या काव्यप्रवासातील असा टप्पा आहे, जिथे शब्दांनी मला लिहिलं, मी शब्दांना नाही. आयुष्याच्या धावपळीमध्ये, यश-अयशाच्या गर्दीत, नात्यांच्या कोलाहलात आणि सतत बदलणाऱ्या वेळेच्या ओघात कुठेतरी मनाला एक शांत कोपरा हवा होता. जिथे मी स्वतःशी, निसर्गाशी आणि त्या अदृश्य परमशक्तीशी बोलू शकते. 'निरव नमन'चा जन्म त्या शांत कोपऱ्यातून झाला. शब्द जरी माझे असले, तरी अनुभव जणू एखाद्या उच्च शक्तीनेच हळूच माझ्या अंतर्मनावर उमटवले होते. या कविता लिहिताना मला जाणवलं की अध्यात्म ही संकल्पना आपण समजतो त्यापेक्षा किती विशाल, मानवी आणि साधी आहे. आणि या पुस्तकात उमटलेलं प्रत्येक ओळ याच विश्वासातून, त्या साक्षीभूत अनुभूतीतून उमलली आहे. या संग्रहात लिहिताना माझं मन सतत नम्र होत गेलं. कारण ज्या भावविश्वाबद्दल मी लिहित होते, ते माझ्या पलीकडचं होतं. मी फक्त त्याची वाहक होते. जीवनातल्या असंख्य घटना - कधी सुखद, कधी कठोर, कधी अमोल शिकवण देणाऱ्या या सगळ्या घटनांनी माझ्या मनात एक शांत साक्षीभाव जागृत केला होता. काही वेळा आपण एखाद्या वेदनेला सामोरं जातो, आणि तिच्याजवळ बसून थोडा वेळ शांत राहिलं, तर ती वेदना एखाद्या दिव्यासारखी प्रकाश देऊ लागते. त्या प्रकाशात मी स्वतःला नव्याने पाहिलं. त्या अनुभवांचं 'निरव नमन' म्हणजे शब्दांमध्ये पडलेलं प्रतिबिंब आहे.

या कवितांमध्ये देव हा मुक्या प्रतिमेत नाही, तर प्रत्येक क्षणात भासणारी एक जाणीव आहे. पहाटेच्या प्रकाशात, झाडांच्या मुळांत, नदीच्या प्रवाहात, घरातील शांत कोपऱ्यात, आईच्या प्रार्थनेत, मुलांच्या हास्यात, वृद्धांच्या डोळ्यांतील दूरदृष्टीत देव जिथे दिसतो, तिथे या कविता जन्म घेतात. अध्यात्म म्हणजे चमत्कारांची अपेक्षा नव्हे; अध्यात्म म्हणजे आपल्या मनाच्या खोलवर असलेल्या साधेपणाशी, शांततेशी आणि प्रामाणिकतेशी केलेला संवाद. या संवादातूनच

कविता उमलत गेल्या, आणि त्या उमलण्याचं स्वरूप इतकं शांत होतं, की त्या शांततेला मी ‘निरव नमन’ म्हणूनच व्यक्त करू शकले.

या संग्रहात मी कुठेही उपदेश देण्याचा प्रयत्न केलेला नाही. कारण मला वाटतं की प्रत्येक माणसाचं अध्यात्म हे त्याच्या अनुभवांवर, त्याच्या संघर्षांवर, त्याच्या संवेदनांवर उभं असतं. मी फक्त माझ्या भावविश्वाचं दार उघडून ठेवलं आहे; येणाऱ्या वाचकाने त्या दारातून प्रवेश करताना स्वतःला शोधावं, एवढीच इच्छा. मन हा एक असा अविश्वसनीय प्रदेश आहे की जेव्हा तो शांततेत स्थिरावतो, तेव्हा तिथे निर्माण होणाऱ्या लहरी शब्दात उमटल्या की त्या कविता होतात पण त्या कवितांच्या मागे शब्दांचा नव्हे, तर स्वानुभवाचा श्वास असतो. ‘निरव नमन’मधील प्रत्येक कविता अशाच एका शांत, जागृत श्वासातून उत्पन्न झाली. जीवनाने शिकवलेली एक महत्त्वाची गोष्ट म्हणजे जे मिळतं ते स्वीकारण्यापेक्षा, जे मिळत नाही ते समजण्याची ताकद अधिक मोठी असते. अपुरी राहिलेली स्वप्नं, तुटलेली नाती, अनुत्तरीत प्रश्न, आपल्याला मागे खेचणारे न बोललेले वेदनेचे शब्द हे सगळं आपण मनात जपून ठेवतो. पण एखाद्या दिवशी, अगदी अनपेक्षित वेळी, त्या सगळ्या गोष्टी एका शांत ओघात अर्थपूर्ण वाटू लागतात. आणि त्या अर्थपूर्णतेच्या क्षणात मनाला एक अदृश्य स्पर्श मिळतो जणू ईश्वराने ‘मी इथेच आहे’ असं हळूच सांगितल्यासारखं. हा स्पर्श ‘निरव नमन’च्या केंद्रस्थानी आहे. त्या स्पर्शाने मला जे दिलं, तेच मी वाचकांपर्यंत पोहोचवत आहे.

अध्यात्म म्हणजे स्वतःचा पराक्रम नव्हे; अध्यात्म म्हणजे स्वतःला स्वीकारण्याचं धैर्य. या संग्रहात लिहिताना माझ्या वेदना, माझ्या असुरक्षा, माझ्या शिकवणी, माझ्या प्रार्थना सगळं काही मी प्रामाणिकपणे उघड केलं आहे. मला वाटतं की प्रामाणिकता म्हणजे सर्वांत मोठं नमन. ते नमन शांत असतं, नि:शब्द असतं, पण तेवढंच प्रभावीही असतं. त्यामुळे या पुस्तकाचं नाव ‘निरव नमन’ हेच जास्त योग्य ठरलं. माझ्या आतल्या आत्मिक प्रवासाने मला जे शिकवले, त्याला शब्दांनी घडवताना माझ्या मनाला ज्या शांततेने वेढलं, ती शांतता वाचकांपर्यंत पोहोचावी हीच या पुस्तकामागची खरी आकांक्षा आहे.

अध्यात्माचे क्षण हे नेहमीच एखाद्या मंदिरातच सापडतात असे नाही; ते क्षण चहाचा कप घेताना खिडकीपाशी उभे राहिलेल्या सकाळीतही सापडतात, रस्त्यावरच्या फुलांच्या सुगंधातही सापडतात, एखाद्या शांत रात्रीच्या तारकांतही

सापडतात. या कवितांनी मला शिकवलं की देवाला मोठेपणाचे आविष्कार लागत नाहीत; देवाला साधेपणा आवडतो. आणि त्या साधेपणाचं सौंदर्य माझ्या शब्दांनी जेव्हा जाणलं, तेव्हा त्या सौंदर्याने मला नमन करायला शिकवलं. म्हणून 'निरव नमन' हे फक्त एक पुस्तक नाही, तर एक भावयात्रा आहे, जिच्यात मी जसं शिकलं, तसंच वाचकांनीही काही शोधावं अशी इच्छा आहे.

माझ्यासाठी हा संग्रह हा शब्दांचा नाही तर प्रकाशाचा प्रवास आहे. अंधारानंतर येणाऱ्या मंद प्रकाशात जेव्हा मन वाकून नमतं, तेव्हा ते नमन शब्दांत कसं उतरावं हे मला अनेकदा कळत नव्हतं. पण जेव्हा जेव्हा मी शांत बसले, तेव्हा शब्दांनी स्वतःहून येऊन माझ्या हातात स्थान घेतलं. मी त्यांना फक्त कागदावर लिहून ठेवण्याचं काम केलं. त्यामुळे हे मनोगत लिहितानाही मला जाणवतं की या पुस्तकातून व्यक्त झालेला अनुभव हा माझा नसून, माझ्यामधून प्रवाहित झालेला आहे जणू मी फक्त एका दिव्यासारखी, आणि ज्योतीचा प्रकाश त्या अदृश्य शक्तीचा.

अध्यात्माच्या मार्गावर चालताना मनाला सतत दोन गोष्टींची गरज असते. एक शांतता आणि एक प्रामाणिकता. दोन्ही शब्दांनी मला या प्रवासात दिल्या. आणि त्यामुळेच 'निरव नमन'चा प्रत्येक पान मला स्वतःबद्दल नवीन शिकवण देत गेला. मला खात्री आहे की हा प्रवास वाचकांना त्यांच्या अंतर्मनाशी नवी ओळख करून देईल. हे पुस्तक मी लिहिलं नाही; हे पुस्तक मला घडलं. आणि जेव्हा जेव्हा एखादा वाचक हे पुस्तक हातात घेतो, तेव्हा जणू माझ्या आत्मिक प्रवासाची प्रकाशरेषा त्याच्यापर्यंत पोहोचते आणि मला वाटतं, हाच त्या अदृश्य शक्तीचा खरा आशीर्वाद.

डॉ. मंजूषा कुलकर्णी

प्रस्तावना

'निरव नमन' या शीर्षकातच एक अद्भुत शांतता दडलेली आहे. नमन म्हणजे नम्रतेचा, कृतज्ञतेचा आणि अंतर्मुखतेचा मृदू स्पर्श; आणि निरव म्हणजे त्या क्षणाची अतिशय निर्मळ, शब्दहीन, पण अनुभूतीने पूर्ण अशी उपस्थिती. अध्यात्माला शब्दांची गरज नसते. कारण अनुभव शब्दांपेक्षा मोठा असतो.

डॉ. मंजुषा कुलकर्णी यांच्या या काव्यसंग्रहात अध्यात्म मोठमोठ्या व्याख्यांमध्ये किंवा अवघड तत्त्वज्ञानात नसून अत्यंत साध्या, जगण्यातल्या क्षणांमध्ये निवांत वाहताना दिसते. प्रत्येक कविता जणू श्वासासारखी हलकी, परंतु उपस्थित; शांत, परंतु परिणामकारक; आणि निरव, परंतु प्रखर. या संग्रहात अध्यात्म हा विषय म्हणून नाही, तर एक अनुभव म्हणून उलगडतो. जीवनातील भय, शंका, ताण, ओढ, शोध, आणि विश्रांती या प्रत्येक अवस्थेला कवयित्रीने एक निःशब्द नम्रतेने स्पर्श केला आहे. ती अध्यात्माला वेगळं कक्ष देत नाही; ती सांगते की अध्यात्म म्हणजे आपल्या प्रत्येक दिवसातलं, प्रत्येक हालचालीतलं, प्रत्येक भावनेतलं एक सहज अस्तित्व. झाडाच्या सावलीखाली बसताना, संध्याकाळच्या प्रकाशात न्हायला निघालेल्या शांततेत, मनाच्या कोपऱ्यात अचानक जागणाऱ्या जाणीवेत, अनामिक भीतीवर मिळालेल्या धैर्याच्या हातात, किंवा स्वतःला ओळखण्यात मिळालेल्या अंतरिक ऊबेत यातच अध्यात्म दडलेलं असतं. या संग्रहातील कविता नुसती विचार करायला लावत नाहीत, तर त्या मनावर अलगद हात ठेवून म्हणतात 'ये ना, स्वतःकडे वळून पाहा.'

'निरव नमन' मधील भाषा ही अत्यंत शांत, परिष्कृत आणि आत्म्याला स्पर्श करणारी आहे. शब्द गोंधळ करत नाहीत; ते फक्त मार्ग दाखवतात. जेष्ठ साहित्यिक ज्या सहजतेने गहन भावनेला साध्या शब्दांत उतरवत, हृदयाजवळ नेऊन ठेवतात, ती परंपरा इथे दिसून येते. कवयित्री अध्यात्माचं कोणतंही मोठं तत्त्वज्ञान वाचकावर लादत नाही; उलट ती त्याला एक ओली धार देते, जी मनाला आतून धुऊन काढते. कधी क्षमा, कधी स्वीकार, कधी तुटणं, कधी जुळणं, कधी शांत बसून राहणं, तर कधी स्वतःला पुन्हा नव्यानं घडवणं हे सर्व अध्यात्माचेच

पैलू आहेत आणि या कवितांतून ते अत्यंत मंद, परंतु परिणामकारकस्वरूपात उमटतात. संग्रहातील प्रत्येक कविता जणू एक छोटसं मंदिर आहे. जिथे देव मूर्तीत नाही, तर शुद्ध भावनेत वसलेला आहे. काही कविता सूर्यासारख्या तेजस्वी आहेत, तर काही चंद्रासारख्या शीतल. काही आत्मस्वीकाराच्या नदीत भिजतात, तर काही प्रार्थनेच्या वलयात विरघळून जातात. काही कविता अंधाराकडे पाहायला शिकवतात, तर काही आशेच्या प्रकाशाची ओळख करवून देतात. अध्यात्म ही बाहेरची वाट नव्हे ती आत जाणारी पायवाट आहे, आणि 'निरव नमन' या पायवाटेवर कुठेही दगड नाहीत, काटे नाहीत, धावपळ नाही; फक्त शांती, समज, आणि स्वीकार यांचा मृदू प्रकाश आहे.

या संग्रहाचा आत्मा म्हणजे शांतता. ही शांतता शब्दांतून नाही; ती शब्दांच्या पलीकडून जन्माला येते. आपण कविता वाचता आणि अचानक स्वतःच्याच मनात कोठे तरी एखादं दार उघडल्यासारखं वाटतं. ही अनुभूती अध्यात्माची पहिली पायरी आहे. आत वळणारी दृष्टी. येथे अध्यात्म म्हणजे देवांवर अवलंबून असणं नव्हे; ते स्वतःकडे पाहण्याची आणि स्वतःला स्वीकारण्याची सुंदर प्रक्रिया आहे. कवयित्रीने हा स्वीकार अत्यंत प्रामाणिकपणे, साधेपणाने आणि वास्तवाच्या भावनेतून मांडला आहे. म्हणूनच या संग्रहातील कविता दैनंदिनीतील क्षणांसारख्या आहेत साध्या, पण मन हेलावणाऱ्या. 'निरव नमन' म्हणजे मनाचा एक शुद्ध, कोमल प्रवास आहे. हा प्रवास बाहेरच्या जगातून आतल्या जगात जाणारा आहे. जिथे तक्रारी नाहीत, आसक्ती नाही, राग नाही, किंकाळी नाही; फक्त मनाला समजून घेण्याची तयारी आहे. जीवनातील प्रत्येक घटकाला नमन करण्याची ही वृत्ती निरव, शांत, नम्र कवयित्रीच्या स्वभावाला आणि तिच्या कवितेच्या पावित्र्याला साकार करते. त्यामुळे हा संग्रह वाचकाला फक्त सौंदर्य देत नाही, तर तो त्याच्या अंतरंगाला एक अदृश्य, पण खोलवर जाणारा स्पर्श देतो.

'निरव नमन' वाचताना आपण स्वतःलाच हलक्या आवाजात म्हणू लागतो 'इतकं शांत राहू शकतो मी? इतका पवित्र अनुभव माझ्यातच होता?' आणि हा क्षणच थोर अध्यात्माचा आहे. जेव्हा आपण बाहेर काही शोधत नाही, तर आतल्या प्रकाशाला ओळखतो.

श्रीमती निर्मला भिडे
पुणे

अनुक्रमणिका

१) जीव शिवाचे
विहग दोन हे ... १३
२) लाभो मजसी विसावा ... १४
३) घे नमन हृदयांकिते ... १५
४) कृपा तयाची
असो अखंडित ... १६
५) भक्तीरंग माझ्या मना ... १७
६) जीव धन्य होय ... १८
७) निजानंदाचे कमळ ... १९
८) तेज दीप उजळले ... २०
९) मायंदळ मायंदळ
देऊन जा ... २१
१०) जय जय श्रीराम ... २२
११) तुझी कारागिरी गोड ... २३
१२) बळ तू देशील तर ... २४
१३) ये ग ये रखुमा राणी ... २५
१४) रंग संग मग दंग दंग ... २६
१५) गंगा भागीरथी म्हणावे ... २७
१६) ये ये गणेशा
तू मंगलमूर्ती ... २८
१७) पार्वतीचा बाळ मी ... २९
१८) गुणपती गणपती ... ३०
१९) घ्यावी मानून
सेवा माझी ... ३१
२०) महालक्ष्मी माऊली ... ३२
२१) सोन्या रूप्याच्या
पाऊली ... ३४
२२) महालक्ष्मी तू ... ३६
२३) हे गणेशा आशीषा दे ... ३७
२४) विघ्ने सत्वर ताराया ... ३८
२५) ओंकारा आदि स्वरूपा ... ३९
२६) आशीष देतो आधी ... ४०
२७) भारती तू जग जननी ... ४१
२८) अंबे जागर जागर ... ४२
२९) अंबे जगदंबे ... ४३
३०) अंबे येईन दर्शना ... ४४
३१) तुझ्या शरणी
मी रहाते ग ... ४५
३२) अष्टभूजा अंबाबाई ... ४६
३३) तू विद्याविहारा ... ४७
३४) वात्सल्याची तू मूर्ती ग ... ४८
३५) पद्मासना पद्महस्ता ... ४९
३६) लुटू सोनं आनंदाचं ... ५०
३७) पद्मा लक्ष्मी हरिप्रिये ... ५२
३८) देवी शारदे,
भक्ततोषिणी ... ५३
३९) छंद कमळ
जडू दे न जीवा ... ५४
४०) ऐक बा विठ्ठला ... ५५
४१) भाग्यज्योती उजळे ... ५६
४२) नतमस्तक होई मी
चरणी जगन्नाथा ... ५७
४३) ईश आहे आसरा ... ५८
४४) शिवें पार्वती
तू कल्याणी ... ५९
४५) श्री विष्णू परमेशा ... ६०

४६) तूच साहित्य ईश्वरी ... ६१
४७) उदित जाहल्या श्रीनारायणा ... ६२
४८) शिव शिवानी नित वसो मनी ... ६३
४९) आतुर ... ६४
५०) दीपमाळ ... ६५
५१) ह्रदयी साठवू प्रभु श्रीराम ... ६६
५२) तेजोमय गोलक डोकावे ... ६७
५३) नमो शारदे वाग्चत्वारी ... ६८
५४) वरले तुला श्रीवरा शंकरा ... ६९
५५) राम नामाचे घुंगरू बांधायचे ... ७०
५६) नाथा पंढरीनाथा ... ७१
५७) दिलासा दिला जर ... ७२
५८) माझ्या मनमंदिराचे धाम ... ७३
५९) उंदीर मामा उंदीर मामा ... ७४
६०) ओंकाराचे रूप तपस्वी ... ७५
६१) विराजित झाले श्रीगणराज ... ७६
६२) देवा गणराया ... ७७
६३) गणराज चरण त्वा धुवावे ... ७८
६४) मोदकांचे मोदभरे खावे फराळ ... ७९
६५) भक्ती तुझी धन हे माझे ... ८०
६६) आरतीला आत्मभान ... ८१
६७) पुत्र गुणेशु ... ८२
६८) उद्या चतुर्दशी तुझी ... ८३
६९) सर्जन जेथे तिथे विसर्जन ... ८४
७०) आज रूप शैलपुत्री ... ८५
७१) तुला वाहते कुसुमी वेणी ... ८६
७२) तू दिलेले क्षण हे जीवन ... ८७
७३) तूच सांभाळी प्रभो रे ... ८८
७४) कष्टभंजक हनुमते ... ८९

(१)
जीव शिवाचे विहग दोन हे

रोज सकाळी सायंकाळी
बिंब तुझे देखणे
किती उपकार हे परमेशाचे
मनी नित्य रेखणे

उचलून माना सवे मनाला
चरणी तुझ्या लावणे
चित्त हृदय नि अंतःकरण हे
तुझ्या प्रती वाहणे

एक बाहेरी शरीर चालते
एक सूक्ष्म जे आत
चरचरावर तुझ्या कृपेचा
फिरत राहू दे हात

जीव शिवाचे विहग दोन हे
जरी वाटती भिन्न
एक आत्म ते एकच बीजही
तत्त्व सदैव अभिन्न

आयुष्याच्या प्रभातवेळी
मध्यान्ही नि निशेला
स्मरण तयाचे सतत असावे
तोच तो साऱ्या दिशेला

दि.१२/०६/२०२४
सकाळी ०७.३८ वा.

(२)
लाभो मजसी विसावा

असाच भिजू दे मनमोराला
शंभो तुझ्या भक्तीने
काळजातले आभाळही मग
भरू दे चिद्वृत्तीने

पंख पिसारे भावभावना
मोहक तूच दिलेल्या
रंगसंगती जुळवून त्यांना
लावण्ये वहिलेल्या

दीपस्तंभासम मम श्रद्धा
त्रिगुणांचे रे त्रिशूळ
नाद अनाहत डमरू वाजे
संसाराचे शूळ

जिथे पहावे तिथे मूर्त तू
विश्वा व्यापुनी जावा
भेट आगळीक अशी घडावी
जीवास लाभो शिवा

उंच असू दे कितीही गेलो
तूच समोरी दिसावा
तुझ्याच करुणा स्तंभावरती
लाभो मजसी विसावा

दि.११/०६/२०२४
सकाळी १०.५८ वा.

(३)
घे नमन हृदयांकिते

परम सौभाग्यदायिनी
पार्वती परमेश्वरी
परमसुंदरी वीरश्री
अर्ध नारी नटेश्वरी

जगत्पालनी तू जननी
सृष्टी पालनपोषिनी
शंकर नंदिनी अर्धांगिनी
गजानन कार्तिक तोषिनी

मुखमयी आभा मोहिनी
त्रिभुवन माते स्वामिनी
भक्तकृपाळू वत्सले
रागिणी अनुरागिणी

अन्नपूर्णे महादेवी
शांकरी अभयंकरी
उदयाचली तेजावली
अंबे रक्ताम्बरधरी

सकलदुःख गे हारिणी
सुरसुरां आधारिणी
असुरमद संहारिणी
अखिल विश्वा तारिणी

शक्ती भुक्ती मुक्तीरूपा
वंदिता अभिवंदिता
घे नमन हृदयांकिते
नंदिता अभिनंदिता

दि.०४/०६/२०२४
सकाळी ०८.०४ वा.

(४)
कृपा तयाची असो अखंडित

किती भोगले भोगत आहे
तरीही मुक्त मी इये जगती
कृपा तयाची असो अखंडित
श्वास मालिका खुले मग ती

जे जे निश्चित कर्मयोगे ते
क्रमप्राप्त या जन्मी हो
गणना कोणी कधी ठेविली
स्मरण न त्याचे मन्मनी हो

इथुनी उठुनी तिथे जायचे
वाटसरू क्षण वेळाचा
डाव पलटतो क्षणात कोठे
नशिबाच्या ह्या खेळाचा

आहे आणिक जेही मिळाले
स्वीकारावे आनंदे
कमळदळाला जळ ना लिंपित
तसेच आत्मा स्वच्छंदे

नको मोह हा इथला कसला
धागे सारे तोडावे
एकच शाश्वत सुत भक्तीचे
परमेशाशी जोडावे

दि.०३/०६/२०२४
रात्री १०.४३ वा.

(५)
भक्तीरंग माझ्या मना

तुझ्या दारात येण्याचा
सदा सुयोग घडावा
भक्तीरंग माझ्या मना
अंबे नित्यची चढावा

तुझ्या रूपाचा गोडवा
कसा वर्णू मी आई
तुझ्या कृपेविना माझे
भाग्य फळणार नाही

ठेव पायी तुझ्या मला
एक जागा अंबामाय
तुझी शक्ती वास करी
मागू अजून मी काय

साऱ्या देवतांचे तेज
एक झाले प्रकटली
महालक्ष्मी दिव्य नाम
मूर्त तुझी मी देखली

संचितांचे गाठोडे जे
जन्मसोबतीने आले
अनुभूती तुझी मला
जन्मचक्र नष्ट झाले

आता मार्ग दाखवावा
मुक्ती धाम चरणाशी
आले आले माझी माये
राख आले शरणाशी

दि.२३/०५/२०२४
सायंकाळी ०७.०९ वा.

(६)
जीव धन्य होय

झेप गरुडाची माझ्या
आज हाती आली
पंख ल्येत कल्पनेचे
मूर्त साकारली

लालबुंद मिरच्यांच्या
तजेल्या रंगात
संचारली आग
वैनतेयाच्या अंगात

ताज्या ताज्या मिरचीचे
देहरूप आले
चोच डोळे शेपूटही
हुबेहूब झाले

उंच आकाशात त्याची
झेप नि भरारी
तीच साकारली म्या की
नजर करारी

सारवल्या भुईचेच
नभ त्यास दिले
आकांक्षांचे पंख होत
रूप ठरविले

मनामंदी भक्ती तुझी
कला तूच दिली
पूजा तुझी अशी बघ
न्यारी म्या बांधली

केली देवा नारायणा
वाहनाची सोय
आता तुझं रूप दाव
जीव धन्य होय
माझा जीव धन्य होय

दि.२२/०५/२०२४
सायंकाळी ०६.५४ वा.

(७)
निजानंदाचे कमळ

निजानंदाचे कमळ फुलू दे
समाधान सरोवरी
आत्मानंद हृदयमन्दिरी
स्वर्ग विलसे भूवरी

एक एक पाकळी उमलू दे
दुःख पंक तुडवुनी
परमानंद हा सतत लाभू दे
कोशवृत्ती उडवुनी

अशी उगवता सकाळ प्राची
उजळून दाही दिशा
तेज पसरू दे तमा विसरू दे
जागताना ती जिगीषा

जळ संसारी लाटा कहारी
झोक न जाणे बरे
अहंकाराचा वारा न उपटो
मूळ विसरणे न खरे

जसे हे फुलणे जीवा जीवाचे
तसेच मिटणे आहे
जीवा शिवाचे परम एकदा
मुक्त भेटणे पाहे

दि.३०/०४/२०२४
रात्री ०८.०३ वा.

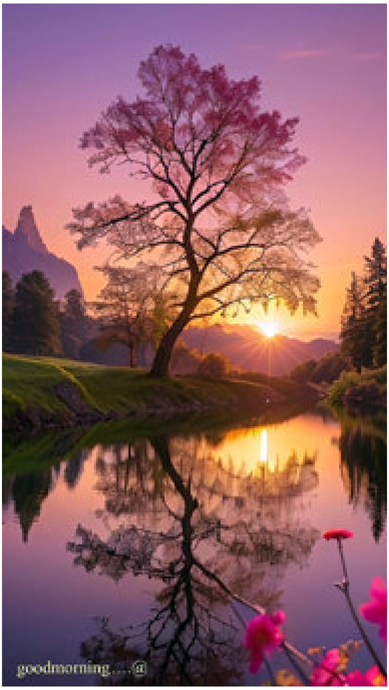

(८)
तेज दीप उजळले

नीज डोळ्यात उरली
निशा गुंगून सरली
पहाटेला प्राचीवर
तेजशलाका फिरली

अरुणोदयाच्या सवे
रवीराज उगवला
झणी आसमंत त्याने
सोत्साहाने जागविला

वारा घुमड घुमड
सूर घुमवीत आला
फांदी फांदीवर
खग मेळा गलबला झाला

पूजा राऊळी मांडली
ईश आराधना चाले
समईच्या ज्योतीतले
तेज दीप उजळले

रूप ओंकारस्वरूप
त्याचे अनादी अनंत
त्याचा नाद ओंकाराचा
घुमतो पहा दिगंत

रोज सकाळ सकाळी
अशी गाभाऱ्यात यावी
मन उजळून जाता
नव्या नवती पहावी

दि.२९/०४/२०२४
सकाळी १०.२२ वा.

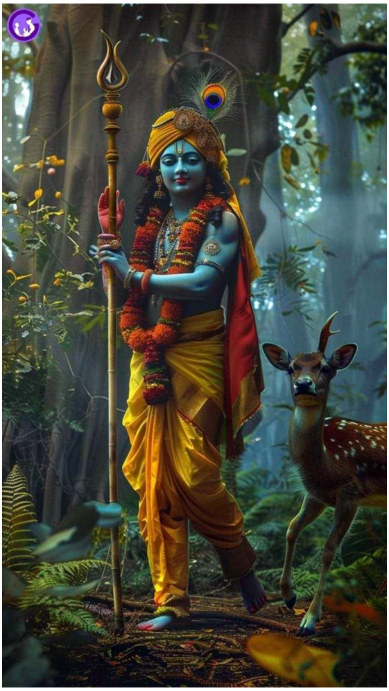

(९)
मायंदळ मायंदळ देऊन जा

मायंदळ मायंदळ देऊन जा
झोळी फाटकी घेऊन जा
जरा जरासे मला सख्या रे
तुझ्या कृपेने पाहून जा
मायंदळ मायंदळ देऊन जा....

मनात ठेवीन सुगंध सारा
गाभाऱ्यात त्या राहून जा
भावभक्तीची फुले उमलली
मायंदळ मायंदळ हुंगून जा

तुझ्या भेटीची आस जीवाला
जन्म सांगतो न्हाऊन जा
कणाकणातून तोच राहतो
मायंदळ मायंदळ घेऊन जा

कर्म आधीचे गतजन्मीचे
संचितातले भोगून जा
भजन तयाचे जपता जपता
मायंदळ मायंदळ गाऊन जा

उघड्या नयनी सृष्टी सारी
कर्तुत ते स्वीकारून जा
मिटता डोळे रूप तयाचे
मायंदळ मायंदळ पाहून जा
मायंदळ मायंदळ पाहून जा

दि.२५/०४/२०२४
सकाळी ०९.३२ वा.

(१०)
जय जय श्रीराम

राम एक नाम ऐसे पावन हे धाम
कर्म किती त्यागी, आचार अभिराम
राम राम राम बोला, जय जय श्रीराम
जय जय श्रीराम ।।

युगयुगे हो लोटली तू आदर्श काम
एकवचनी एकपत्नी एक रामबाण
राम राम राम बोला, जय जय श्रीराम
जय जय श्रीराम ।।

निर्दालून असुरांना तू प्रत्यंचा ताण
सज्जन रक्षण करण्या अवतरला राम
राम राम राम बोला, जय जय श्रीराम
जय जय श्रीराम ।।

आजही इतक्या शतके राज्य तुझे आण
संपला रे वनवास, साकेत जगती मान
राम राम राम बोला, जय जय श्रीराम
जय जय श्रीराम ।।

पाप हरण पुण्यकरण शक्ती राम नाम
मनमंदिरी एक वसो अजरामर नाम
राम राम राम बोला, जय जय श्रीराम
जय जय श्रीराम ।।

धर्म नीती सत्य म्हणजे एक नाम राम
भक्तांचा तारक हा हनुमत्प्रभू राम
राम राम राम बोला, जय जय श्रीराम
जय जय श्रीराम ।।

दि.१७/०४/२०२४
रात्री ०८.२५ वा.

(११)
तुझी कारागिरी गोड

पानापानात कलेचा
दिसतो की हा नमुना
रंग कातरा आकार
देठ घडवितो तू ना

अगणित पाने फुले
अगणित झाडं वेली
कसे गणित मांडावे
कुणी रचना ही केली

आरपार रेषांतून
कधी हसतोस तूच
कळी फुलातून देवा
गोड दिसतोस तूच

माझी मती गुंग होते
ब्रह्मांडची दंग होते
कणकण तुझा आहे
तुझी कृपा संग होते

म्हणूनची नाही कधी
वाटे मनाला निराशा
श्वास घेत राहताना
प्राण हेच तुझी भाषा

रूप सुंदर वाटते
क्षणाक्षणाला भेटते
तुझी कारागिरी गोड
डोळा पारणं फिटते

दि.१५/०४/२०२४
सकाळी ०९.२१ वा.

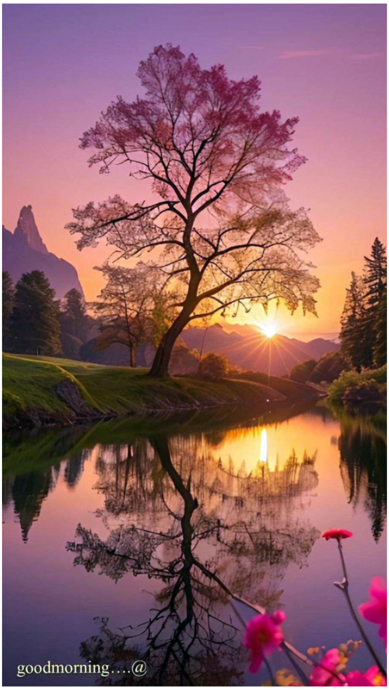

(१२)
बळ तू देशील तर

गर्द दाटसर तुझ्या सावलीत
ठाव मिळू दे मजला
तप्त उन्हाच्या झळा पोळती
एक दिलासा इथला

नाही नाही म्हणती कोणी
दिसत तुझे ते रूप
कुणा वाटते आत उलगडे
खरे तुझेच स्वरूप

पानामधल्या सळसळणाऱ्या
हवेस एक विचार
आत बसुनी जे चालवी सारे
प्राण तुझे व्यापार

डोळ्यामधल्या तेजाला जर
देईन तुझेच नाव
दिसते न दिसते तुझेच असते
एक अनामिक गाव

काडी इथली माडी इथली
झाडीही इथली
जोवर असते कृपा तुझी बघ
वाडीही इथली

इतुके समजून घ्यावे निश्चित
उमजून येशील जर
वरपांगी हे जगत चालते
बळ तू देशील तर

दि.१०/०४/२०२४
रात्री ०९.४९ वा.

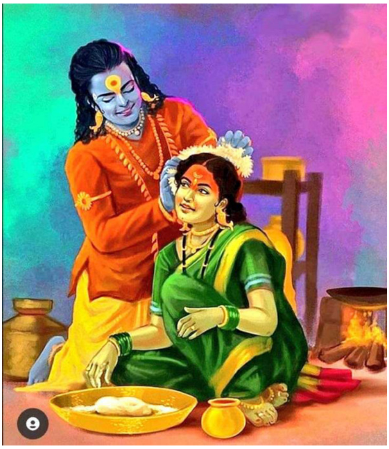

(१३)
ये ग ये रखुमा राणी

ये ग ये ग रखुमाई
साऱ्या जगताची आई
राबराबतेस किती
माझी अर्धांगाई

चूल पेटती रहावी
होते अन्नपूर्णा तू
पालनास जगताच्या
जीवरस भरणा तू

तूच स्फूर्ती प्रेरणा
तूच संकट तारणा
असुरांशी लढताना
तूचि काल गे मारणा

स्मृती बुद्धी मती तूच
प्रज्ञा मेधा नि प्रतिभा
माय सरस्वती रूप
तुझी ज्ञानाचीच आभा

चालवितो मी संसार
जगताचा पालनहार
असे वाटे जगा परि
माझ्या शक्तीची तू धार

फुलावाणी तू नाजूक
काळजानं कवळी ग
वेणी शेवंती माळतो
माझी मनपाकळी ग

ये ग ये रखुमा राणी
तुझ्या ओठी हासू गाणी
तुझी माझी जोडी राहो
जगी माय बापावाणी

दि.०८/०४/२०२४
सकाळी ०९.२९ वा.

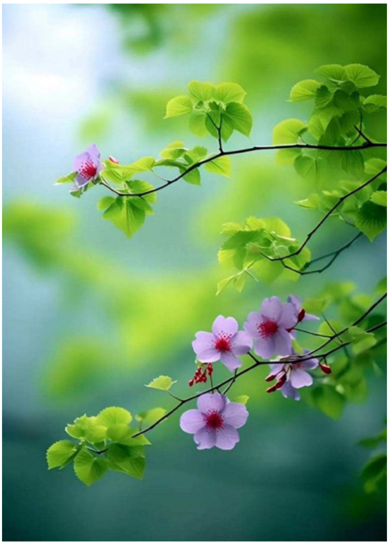

(१४)
रंग संग मग दंग दंग

हरवून जाते रंगांमध्ये
किती तुझी ही उदारी
छटा निराळ्या भाव निराळे
धन्य तुझी कलाकारी

हिरव्या हिरव्या रंगामधला
आल्हादी ताजवा
इथे चमकतो रंगरंगुला
मनी कुणी काजवा

रंग फिके मोहवून जाती
गडद भाळवून देती
कधी अंधाऱ्या रातीसुद्धा
रंग चाळवून जाती

रंग संगती कुठून आणतो
अजब सृजनता त्याची
जो तो पाहतो रंग सुरंगी
ह्यासम रंगळी ह्याची

रंग संग मग दंग दंग
मन रंग खेळते छंद
रंग रंग श्रीरंग अभंग
आत्मरंगी जीव बंद

दि.१०/०३/२०२४
दुपारी ०१.०३ वा.

(१५)
गंगा भागीरथी म्हणावे

निळीशार नागमोडी वाहते
सागरगामी सरिता
स्वर्गातून अवतरली गंगा
भूतली प्रेमाकरिता

मजेत वहाते सुरेल गाते
खळखळते ती धुंद
प्रवाह वाहतो हिमालयातून
भेटीसाठी बेधुंद

वाटेमधल्या हिरवाईचे
स्वप्नं हिरवे करताना
ओंजळीत ती मावून जाते
तृप्ती पुरी भरताना

सामावून घेताच आपुली
केलेली प्रार्थना
पावन करते जलबिंदुंनी
भक्तांची अर्चना

भगीरथाच्या यत्ने आली
भूवरी अवतरली
भूमी विपुला तिच्यामुळे की
भाग्यशाली ठरली

तिच्या तिराला शीतलतेचा
गंध तपाचा येतो
ऋषी मुनींच्या उपासनेला
मधुर फळेही देतो

गंगा भागीरथी म्हणावे
तुजला मनोभावाने
ओळख तुझी ग संस्कृती झाली
पवित्रता नावाने

दि.०४/०३/२०२४
रात्री ०९.२१ वा.

(१६)
ये ये गणेशा तू मंगलमूर्ती

तुझ्या आगमाची किती रे प्रतीक्षा
किती वाढवीशी मनाची तितीक्षा

कलाधिपती तू गणनायका रे
विद्यापती तू सुखदायका रे

उत्सव तुझा मन लुभावून जातो
चैतन्य ध्वज हा लहरून येतो

मोदक नि लाडू तुला पंचखाद्य
देवाधिदेव तू पूजेत आद्य

ये ये गणेशा तू मंगलमूर्ती
रे मोरया नित्य देतोस स्फूर्ती

प्रतिष्ठा तुझी प्राण फुंकून केली
लयाला तू विघ्ने नि दुरितेही नेली

सुघांधित उटी चंदनाची रुळावी
तुला केली मी प्रार्थना ती फळावी

दि. ०७/०९/२०२४
सायं. ०६.११ वा.
श्री गणेश चतुर्थी

(१७)
पार्वतीचा बाळ मी

अंगापेक्षा बोंगा माझा मोऽऽऽदक मोठ्ठा
शक्तिमान आहे समजू नका मला छोट्टा

पार्वतीचा बाळ मी लाडका गणेशा
म्हणतात देव सारे आदी गुणेशा

उंदरावर स्वारी माझी भराभरा फिरे
आईसाठी पृथ्वीही कमी मोल उरे

विघ्नांचा उडवतो अस्सा मी धुव्वा
संकट नाशक आहे गणु बुवा

पाहताच मोदकाला राहवत नाही
खाण्यासाठी धरेवर दहा दिस राही

केशराच्या सुगंधात खोबऱ्याचा कीस
मोदकाविना हो माझा जीव कासावीस

आलो आहे करा माझे लाड कोड खूप
गोडधोड देता देईन सुख मी अनूप

दि.०८/०९/२०२४
सकाळी ०९.४९ वा.

(१८)
गुणपती गणपती

गुणपती गणपती
कलापती अधिपती
द्यावी आम्हा देवा सदा
सद्बुद्धीची हो संपत्ती

आगमनाने फळाव्या
कामना ह्या साऱ्या साऱ्या
सेवा तुझी घडो देवा
चुको चोऱ्याऐन्शी फेऱ्या

प्रसादाची अन्? पूजेची
लगबग घरीदारी
आरतीचे सूर येती
मंगलाची तुझी स्वारी

व्हावे विराजित बाप्पा
हृदयाचे सिंहासन
अंतरात्म्याचा केवडा
भाव जास्वंदी आसन

मोदकाच्या नैवेद्याला
स्वीकारावे मोदे मोदे
विघ्न माझे दूर करा
जीवन भरो आमोदे

दि.०९/०९/२०२४
सकाळी ०७.४८ वा.

(१९)
घ्यावी मानून सेवा माझी

मयुरेश्वरा गणु मोरया
सुखदायका बाप्पा मोरया
आगमनाने घर आनंदून
नींीद मंगल मोरया

मोरपिसांची केली शोभा
आरासही तुज स्वागता
सुख नांदून जाते मज दारी
गणराया तू आगता

फुले फळे मोदक नि लाडू
अनारश्यांची मौज
दुर्वा रक्तपुष्पे सजली
जास्वंदाची हौस

कुणी कुणाच्या साठी साकडे
तुज सामोरी घाले
रीत पूजेची अनादिसमयी
परंपरेने चाले

घ्यावी मानून सेवा माझी
अजाण बालक म्हणुनी
तुम्हाविना ना हृदयमंदिरी
स्थापित आहे कोणी

दरवर्षाला येऊन गृही मज
सौख्य प्रदाता तुम्ही
विघ्ने दुरिते हरूनी घेता
तात पिता हो तुम्ही

येती सुजने प्रणाम हेतू
भेटी गाठी रम्य
आशीष घेऊन मन वाटते
प्रत्येकाच्या धन्य

दि.१०/०९/२०२४
सकाळी १०.३२ वा.

(२०)
महालक्ष्मी माऊली

झाला सोहळा आजचा
तुझ्या महानैवेद्याचा
काय काय देऊ तुला
जाण भाव लेकराचा

सोळा चटण्या खमंग
सोळा भाज्याही सजल्या
वडे वड्या भजे आणि
पापड कुर्वड्या वाढल्या

कढी आमटी सुवास
साखरभात मूद आली
वरणभातावर तूप
पुरणाची घाई झाली

गरमागरम पोळीशी
साजूक तुपाची घे वाटी
खीर भरडा फराळ
संगे व्यंजनांची दाटी

आता दाविते नैवेद्य
पंचप्राण आरतीला
किती नमवू मी माथा
भारतीय भारतीला

पंचारती होत आली
झाले हातवे देऊन
मंत्रपुष्पांजली म्हणू
भाव सारे एकवटून

सुवासिन ब्राह्मणांचे
तुझ्या पुढ्यात भोजन
स्नेही आप्त घेती घास
तृप्त होऊनिया जन

देते तांबूल तुला ग
मुखशुद्धी साठी माय
तुझ्या कृपेचा विडा हा
रंगू दे जीवनी काय

आता दृष्ट काढिते मी
तुझ्या राजस रूपाची
खलले काजळ माते
काजळी दिवा तुपाची

निज निज आज जरा
उद्या कहाणी सोहळा
तुझे तातू हाती बांधू
भवताली नाती मेळा

तुझी आरास पाहून
मन भरूनी पावते
सत्त्व रूप देखणे की
तुझ्या चरणी राहते

महालक्ष्मी माऊली
मी तुझ्या चरणी राहते
गौराई गौराई माय
मी तुझ्या चरणी राहते

दि.१२/०९/२०२४
सकाळी ०९.३२ वा.

आला गणु तुझा इथं
आली धावत पाठीशी
माया ओढवते तुला
वात्सल्यच ग गाठीशी

ये ग ये ग माहेराला
संगे लेकुरांचा मेळा
जरा हौस होऊ दे की
माहेरवाशीणीचा खेळा

(२१)
सोन्या रूप्याच्या पाऊली

महालक्ष्म्या म्हणती
कोणी गौराई म्हणती
लेकरांच्या साठी धाव
आई नावाची पणती

आज आलीस घराला
जीव अंथरीन स्वागताला
पायघड्या पंचप्राण
मन टांगीन झुंबराला

तुझी पाऊले रेखीन
सोन्या रूप्याच्या पाऊली
आज आलीस घराला
सुख देत तू माऊली

नवी साडी चोळी आणि
आभूषणे आरासही
फराळाची नवलाई
सुखावती का भासही

तुझ्या आवडीचे सारे
बनवीन व्यंजनांना
आगमने भोजनास
निमंत्रणे सज्जनांना

धूप दीप नि नैवेद्य
आता तांबूल घेशील
पदरात माझ्या कृपा
तुझी सकळ देशील

आऽऽरती करुनियां
दृष्ट काढते तुझी ग
झोळी फाटकी भरावी
तुझ्या कृपेने माझी ग

दि.११/०९/२०२४
पहाटे ०४.२७ वा.

(२२)
महालक्ष्मी तू

तुझ्या हळदीकुंकवाचा
आज सोहळा झालाय
सख्या गोतावळा मेळा
दर्शनास की आलाय

हौशा नवश्या बाया आल्या
कशा नटल्या सजल्या
तुला डोकावून पाहती
बाळ राणूल्या सानुल्या

तुझ्या रूपाची मोहिनी
कसं गारुड घालते
भक्ती नकळत तुझी
वाट धरून चालते

काय आणि कसे वर्णू
महालक्ष्मी तू कशी
प्रिया शंकराची गोड
गौर गौराई साजशी

तुझ्या पिलवंडावर
अशी नजर खिळते
गोड मधुर ते भाव
बाल रम्य खिदळते

तीन दिस येऊनिया
माहेरपण जगलीस
देवी असून तू कुणी
माझ्या सारखी वागलीस

ओटी भरते श्रद्धेने
पुन्हा परतून येशी
माझी दुःख दूर सारी
चिंता मिटवून देशी

हळदीकुंकवाच्या राशी
तुझे स्मित लोभसाचे
रूप विसरू मी कसे
खुलले जे तेजसाचे

दि.१३/०९/२०२४
रात्री ११.४७ वा

(२३)
हे गणेशा आशीषा दे

मंडपातून गणपतीच्या
दरवळे रस भक्तीचा
तू गणेशा ईश आहेस
शक्तीसवे बघ युक्तीचा

उदर भरते मोदकांनी
आवडती लाडू बहु
वाजती वाजंत्री ताशे
गर्जतीही दिशा चहू

सरळ सोंड नि भालचंद्रा
तिलक शोभे चंदनी
हार बहु तुज भूषणेही
बाळगोपाळ अंगणी

धूप दीपाच्या सुवासी
मंद गंधी धुंद तू
जपकुसुम अन रक्तपुष्पांच्या
परागी कुंद तू

घर कसे उजळून जाते
आपल्या येण्यासवे
हे गणेशा आशीषा दे
क्षणक्षणी माझ्यासवे

दि.१४/०९/२०२४
सकाळी १०.२९ वा.

(२४)
विघ्ने सत्वर ताराया

बहु चिंता नि काळज्यांनी
घेरलेला धूर हा
संसारातील नाना विघ्ने
झणी वाढतो पूर हा

धावा चाले गणराया तव
चालत आहे साधना
फळास येवो तुझ्या कृपेने
देवा मज आराधना

शोभा वाढवून मखरी केली
बाप्पा तुझी रे स्थापना
घडते आहे माझ्या हातून
सेवा माना ही प्रार्थना

नाम जपाचा ध्यास लागला
गणपती बाप्पा मोरया
आरती चाले पूजा चाले
मंगलमूर्ती मोरया

दहा दिसांचा उत्सव चाले
उत्साहाचा गणराया
येशी धावत भक्तजनांची
विघ्ने सत्वर ताराया

दि.१५/०९/२०२४
सकाळी ०९.३३ वा.

(२५)
ओंकारा आदि स्वरूपा

हे विद्येच्या देवा लिहिशील
भाग्य सुखाचे भाळी
भरून जाऊ दे तुझ्या कृपेने
आयुष्याची थाळी

महाभारता लेखन केले
विद्या चौदा अधीन तुम्हा
कला किती चौसष्ट म्हणती
अवगत असती म्हणे तुम्हा

इवले डोळे नजर पारखी
सोंड वाकडी करता सारखी
कान सुपाचे विशाल दोन्ही
ऐकून श्रुतीही सार्थ फार ती

अवखळ खोड्या गणु बाळाच्या
पार्वतीच्या मुला लाडक्या
मातृभक्त तुजसम ना होणे
एकदंत तू दातांच्या खिडक्या

बुद्धिमान तू मती प्रदाता
रिद्धी सिद्धीच्या स्वामीरूपा
तुज उत्सव हा चालत जाई
तू ओंकारा आदि स्वरूपा

दि.१६/०९/२०२४
रात्री १०.३३ वा.

(२६)

आशीष देतो आधी

चला निघालो आहे परतून
नको घोडे मज गाड्या
रथात कसल्या मला बसविता
मूषकवाहन उड्या

दहा दिसांचा उत्सव केला
केली तुम्ही सेवा
सोबत राहील संवत्सर मग
लाडू मोदक मेवा

रोज आरत्या ऐकुनी तृप्ती
लाड कोड जे झाले
मजला माझ्या मातेचे हो
स्मरण रोजची आले

घरी दारी जयजयकाराने
दुमदुमलेल्या नगरी
फुलाफुलांनी सजवून ठेवल्या
सुंदर तुम्ही डगरी

अनंत आहे चतुर्दशी ही
अनंत मीही अनादी
आता निघतो येईन पुन्हा
आशीष देतो आधी

दि.१७/०९/२०२४
सकाळी ०८.५० वा.

(२७)
भारती तू जग जननी

वीणा वादन चाले निरंतर
स्वर देशी जगताला
सूर स्वामिनी तूच वाणीही
कवन तुझ्या स्वागताला

या विश्वावर अनंत करिशी
माते तू उपकार
शब्दरूप तू अर्थदायिनी
भाव तू अपरंपार

शुभ्रवसना तू धवलशारदे
विद्यादायिनी तू माते
कला कलांची अधिष्ठात्री तू
तव गुणगाना मी गाते

गायनातल्या सप्तसुरांच्या
पलिकडली तू सुराली
सर्ग निसर्ग नि सृष्टी न्हाते
अशी तुझी ग स्वराली

नाद ऐकू दे सादही तू दे
कला कलांनी कला दे
अखिल ब्रह्मांडाच्या माते
विद्या मज सकला दे

आशीष लाभून कीर्ती वाढू दे
दश दिशांस व्यापिनी
चरणतळी मज तुझ्या राहू दे
भारती तू जग जननी

दि.२२/०९/२०२४
रात्री ०८.५१ वा.

(२८)
अंबे जागर जागर

अंबे जागर जागर
तुझा जागर करते
ओटी भक्तीने भावभक्तीने
माय तुझी मी भरते

माळ परडी कर्माची
जोगवा मागते
असो संचित काहीही
भाग्य कृपेचे लागते

काम क्रोधाचे उपवास
तपदमसंयमाचे
फेरे चुकविशी एक्याऐंशी
भोग नि तमाचे

कवडी कवडी विपदा
कवडीमोल ठरवीशी
माझी दुरिते दुःखे तू
असुरागत हरवीशी

आज नवरात्री आरंभ
तुझ्या चरणी बसू दे ग
माझ्या जीवनी, माझ्या ग मनी
तुझे रूप सदा वसू दे ग

दि.०३/१०/२०२४
रात्री ११.५७ वा.

(२९)
अंबे जगदंबे

मळवट भाळावर अंबेच्या
शोभतो कुंकवाचा
अंबे जगदंबे टळू दे ग
संत्रास हा भवाचा

हळदी कांचनी तेजाची
कांती तुझी झळकते
डोळ्यातून ते करारी
तेज तुझ्या ग फळते

नाकी नथनी कानी कुंडले
मुकुट शिरावरी
गाईन ग अंबे मी
तुझ्या गुणस वरचेवरी

एक तेजश्री एक मधुश्री
एक मंजुश्री तू गौरी
एक पद्मश्री एक विभवश्री
एक यशश्री विभावरी

नव रूपे ती नव नवलाई
अनंत शक्ती गाजे
अंबे त्रिखंडी शौर्याचे
कीर्ती ढोल बघ वाजे

दि.०४/१०/२०२४
रात्री ०८.४४ वा.

(३०)
अंबे येईन दर्शना

अंबे येईन दर्शना
लगऽऽबगीनं
रूप तुझं ग साठवून,
डोळ्यात घेईन

तुला साडी नि चोळीचा,
आहेर आणला ग
ओटी भरून चरणी
मस्तक ठेवीन

गर्दी संसारी संसारी
संकट भरली
जाती लयाला विपदा
तूच भक्तं ग तारली

आज चालता चालता
तुझ्या मंदिराचा रस्ता
आला उत्साह प्रपंची
किती खाल्ल्या जरी खस्ता

तुझी परडी भरली
पीठानं मीठानं
माझं दुर्भाग्य तुझ्या
कृपेनं सहज फिटावं

दि.०५/१०/२०२४
रात्री ११.४९ वा.

(३१)
तुझ्या शरणी मी रहाते ग

सिंहारुढ जगदंबेच्या
वीरत्वाची गाथा
तिच्या मंदिरी टेकवू
भक्तीने हो माथा

तिच्या हातात शस्त्रांचा
शोभतो की मेळा
निर्दालून ती असुरा
पायी चिरडून गळा

तिच्या हुंकारे कापती
राक्षस चळचळा
तिच्या हृदयी लेकरां
साठी कळवळा

तुझ्या गळ्यात वीरश्री
माळा शोभती ग अंबे
आदिशक्ती तू ईश्वरी
माय पोटी घे लेकरा ग अंबे

तुझ्या मुखी समाधान
हास्य विलसून जाते ग
आराधना फळू दे
तुझ्या शरणी मी रहाते ग

दि.०६/१०/२०२४
दुपारी ०१.२१ वा.

(३२)
अष्टभूजा अंबाबाई

अष्टभूजा अंबाबाई
सिंहारूढ तू तेजाई
भवसागर तरण्या
आता कृपा तुझी होई

क्रूर विक्राळ अधम
राक्षसांचा माजे क्षण
आली आली तू धावत
घाव पडतात घण

हाती धनुष्य ताणले
गदा घाव तू घातले
त्रिशूलाचा शूळ बोचे
खड्गे दोन भाग केले

विव्हळत लोळविला
माज त्याचा उतरवीला
असुरासी निर्दालून
भक्तगण तो तारीला

आई समरात रूप
तुझे प्रचंड रुद्राचे
डोळा आग ओकतेस
ठाव काय अभद्राचे

येई येई वो मंदिरी
शांत व्हावे तू सत्वरी
मळवट भरते मी
विडा देते ग केशरी

तुझ्या चरणांची सेवा
माझा जन्माचा तो ठेवा
मी लेकरू तू माय
जगतास वाटे हेवा

दि.०७/१०/२०२४
सकाळी ०८.४३ वा.

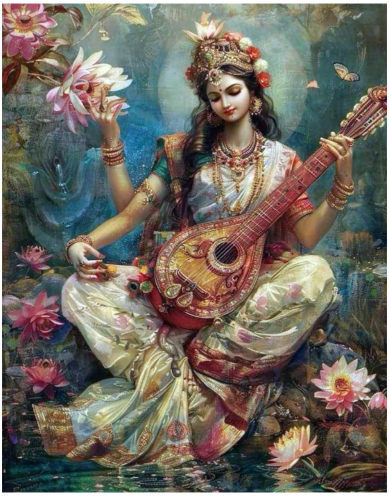

(३३)
तू विद्याविहारा

नानाविध रूपे तव
शक्तिस्वरूपे
तू वीरा एकवीरा
ज्ञानप्ररूपे

शांता प्रशांता
तू विद्याविहारा
शुद्धा तू बुद्धा माते
तू वाणी निहारा

वीणा वादिनी तू
कला प्रदायिनी
मयूरवाहना अंबे
ब्रह्मज्ञानिनी

फिरती करांगुली
वीणेवर सरला
सप्त सुरांची तू
संवादिनी तरला

तू शब्द तू अर्थ
तू वाणी प्रमाणी
तू नाद संवाद
तू सत्त्व दानी

दि.०८/१०/२०२४
रात्री ०९.३७ वा.

(३४)
वात्सल्याची तू मूर्ती ग

साऱ्या देवतांचे तेज
एकवटूनिया आले
श्रीदेवी तुझे रूप
असे प्रकटुन आले

किती ओतली तू शक्ती
दुष्ट असुर भेदण्या
तूच एक ग पुरेशी
तम जाळे ते छेदण्या

तुझ्याविना शिवा वाटे
सारा संसार असार
तुझी कृपा होता शिवे
लाभे सुख की अपार

दशभुजा तू सुंदरी
हाती शस्त्रे ही शोभती
शूरवीरे तुझी कृपा
भाग्यवानास लाभते

कर्तव्यासी निभावून
रूप शांतल शीतल
वात्सल्याची तू मूर्ती ग
स्नेह स्नेहाळू स्नेहल

दि.०९/१०/२०२४
रात्री ११.३२ वा.

(३५)
पद्मासना पद्महस्ता

तूच ऐश्वर्या संपदा
विभवा नि रम्य रमा
तूच कमला विमला
तूच विष्णूची विरमा

पद्मासना पद्महस्ता
धनश्री तू सुख दात्री
श्रीविष्णुपद सेवा
त्रिभुवन सौख्य धात्री

हाती घट त्यात नाणी
बरसून दे सुखानी
गजांत लक्ष्मी तूच
जपे मानव मुखानी

तुझ्या विना निर्धनता
तुझी कृपा दे संपदा
धावा तुझा करताच
जाती लयाला विपदा

धनवान पुण्यवान
गणमान्य मान पावे
क्षीरसागरी जशी तू
आम्हा घरी निवसावे

दि.१०/१०/२०२४
रात्री १०.३१ वा.

(३६)

लुटू सोनं आनंदाचं

अश्विन शुद्ध दशमीला
विजयाचा दिनु
जय मिळविण्या युगे
युगे गाथा विणु

साडे तीन मुहूर्तातील
मुहूर्त हा एक
शुभ शुभ करू सारे
नियत ही नेक

छात्र सारे पूजतात
देवी शारदेला
शस्त्र पुजूनीया वीर
युद्धदेवतेला

गावामध्ये ईशान्येला
सीमोल्लंघनाला
अपराजिता देवीच्या
चला पूजनाला

महिषासुर वधण्याला
पार्वती दुर्गा
शुंभ निशुंभ चंड
मुंडासी चामुंडा

दशानना मारीयले
जिंकूनिया लंका
वाईटावर चांगल्याच्या
विजयाचा डंका
राम झाले युग
युगातून नरश्रेष्ठ
कर्तव्यासी प्रत्येकाने
तसे व्हावे ज्येष्ठ

पांडवांनी शमीवृक्षा
वर लपविले
शस्त्र आज काढुनिया
युद्ध जिंकीयले

वरतंतू शिष्य कौत्स
गुरुदक्षिणेला
चौदा कोटी मुद्रा मागे
अयोध्यी रघूला

कुबेराने बरसून
खजिना की दिला
कौत्सा देऊन उरलेला
शमीशी ठेवियला

जनतेने दसऱ्याला
खजिना लुटला
म्हणूनिया शमी पाना
सोनं मान भेटलेला

लुटू सोनं आनंदाचं
विजयाचं पान
देवा दे रे आज मला
जयरूपी दान

दि.१२/१०/२०२४
????? ??.?? ??.

(३७)
पद्मा लक्ष्मी हरिप्रिये

तू परमसुंदरी मनोहाऽऽऽरी माते
मज ठाव देई तू सदा तुझ्या पदराते
महाविद्ये महाकाली महालक्ष्मी मनोज्ञे तू
शिवप्रिये विष्णुमाये शुभे मंगल जगन्माते

शांते सिद्धे सरस्वती क्षमे कांती हे ज्योत्सने
सर्वमंगले पार्वती चंडिका तू हिंगुले
पद्मा लक्ष्मी हरिप्रिये त्रिपुरे नंदित नंदिते
सुनंदे यज्ञविद्ये तू सकले सुरवंदिते

महामाये वेदमाते गायत्री अन्नपूर्णे तू
सुधे अमृते धृती प्रीती प्रथे मृडानी सिद्धे तू
विंध्यवासिनी सिध्दविद्ये महाशक्ती तू पृथ्वी
नारदसेविते पुरहूतप्रिये कांते तू मनमोहिनी

कामिनी रागिणी मानिनी अभिमानिनी
पद्मलोचने श्रीदुर्गे तूच दुर्गतीनाशिनी
गोत्रे सुगोत्रे ज्योतिषे तूच हृदयप्रल्हादिनी
दुर्लभे दुर्गमे गे माये सुनित्ये कुमुदवासिनी

अपर्णे शांबरीमाये मृदूहासिनी जगदंबे
कुलवागेश्वरी कृशोदरी नित्ये नीले निलांबरे
सर्वसौभाग्यवर्धिनी नित्य भाग्यप्रवर्तिनी
नारसिंही तू वैष्णवी कात्यायनी तू ओंकारे

अनंत नामे अनंत शक्ती अनंता ग तू जगदंबे
प्रज्ञा देशी शक्ती देशी देशी संपदा तू अंबे
अन्नधान्यप्रदात्री तू श्रीकांती देहचैतन्ये
आत्मतत्त्वे आत्मभावे परमेश्वरी शांभवे

दि.११/१०/२०२४
सकाळी ०६.४७ वा.

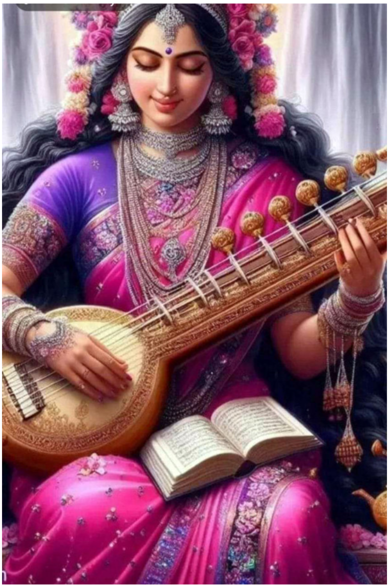

(३८)
देवी शारदे, भक्ततोषिणी

प्रसन्न मुद्रे पुस्तकधारिणी
स्वमग्ननिरता तू वीणा वादिनी
सुहास्यवदना मुक्तकेशिनी
मधुर माधुरी हे मंजुभाषिणी
देवी शारदे, भक्ततोषिणी ।।१।।

भाषा भारती तू वाग्विलसिनी
समाराधने कृपा प्रदायिनी
करांगुलीतून स्वरां आळवून
सुरम्य स्वर झंकारकारिणी
देवी शारदे, भक्ततोषिणी ।।२।।

सालंकृत तू अलंकारिणी
नवरस धात्री भाषाकामिनी
नानाविध साहित्यविधांची
तूच सरस्वती उगमप्रदायिनी
देवी शारदे, भक्ततोषिणी ।।३।।

संगीताची सप्तसुरावणी
स्वर्गीय सारे सूरमोहिनी
आत्मिक ब्रह्मज्ञानदायिनी
सद्बुद्धीची तूच सारणी
देवी शारदे, भक्ततोषिणी ।।४।।

प्रज्ञा प्रतिभा मेधा जननी
वेदज्ञानमुनीजनमननी
अतुल्य दे वरदान शारदे
साहित्याच्या उत्तम करणी
देवी शारदे, भक्ततोषिणी ।।५।।

दि.२०/१०/२०२४
सकाळी ०७.४७ वा.

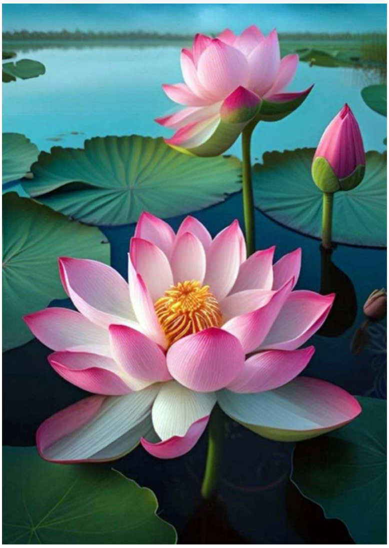

(३९)
छंद कमळ जडू दे न जीवा

किती टवटवीत कमळफुलें ही
जळात उमलून आली
पंक कितीही लिपटून पायी
उषा नवी तरी झाली

दले पसरली देठाभोवती
विसावुनी जणू झुकलेली
दुःख बुडाशी तरी कमळे ही
दुःख भावना मुकलेली

उगाच नाही आसन होऊन
लक्ष्मीचे खुललेले
अनुरक्तीने नयनकमल हे
प्रियतमास भुललेले

मुखकमळाची शोभा सांगते
हृदयकमल किती गोड
आत्मकमळ उमलून येई तो
नसे कशाची तोड

प्रसन्न कांती कमळफुलांची
हसणारी कुमुदिनी
मृणालिनी दलिनी कमलिनी
सुरेख हो प्रमोदिनी

असे उमलू दे पुन्हा खुलू दे
मना भुलू दे राजीवा
इंदीवर अरविंद पंकजा
छंद कमळ जडू दे न जीवा

दि.०७/११/२०२४
सकाळी ०८.४३ वा.

(४०)
ऐक बा विठ्ठला

ऐक बा विठ्ठला
जीव कासावीस झाला
डोळे वाटेला लावून
माथा तुझ्या चरणाला

पाप पुण्य ना माहीत
मला तुझा एक ठाव
देवा समजून घे रे
माझा भोळा भक्तीभाव

चंद्रभागेच्या जळाशी
जशी शीतलता राहें
माझ्या मनात तुझ्याच
आधाराची नदी वाहे

बाप जगताचा तूच
माय रखुमाई संग
तुझ्या गाभाऱ्यात जीव
मन गजरात दंग

आज संपली ती नीज
तुला जाग आता आली
देवा तुझी माझी भेट
उपवासी गोड झाली

दि.१२/११/२०२४
रात्री १०.०५ वा.

(४१)
भाग्यज्योती उजळे

कधी कोणते पुण्य फळाला
येईल ना जाणे
पर्वकाळ सापडे आपसूक
ईशचरणी रहाणे

येतील काही संकेतांच्या
ओली भाळावर
लिहिल्या असतील भेटी गाठी
कुणी हो काळावर

काहीच नसते माहीत तरीही
घडती दिव्य दर्शने
आत्मिक मिळते संतुष्टी ती
क्वचित आत्मदर्शने

वात तेवते दिव्यात जैसी
भाग्यज्योती उजळे
कृपाप्रसादे जन्मोजन्मीचे
संचित सहजी फळे

कुत्सित कर्मांच्या गत लेखणी
संपतात येथे
आणि युगांच्या किती प्रतीक्षा
थांबतात येथे

दि १५/११?२०२४
रात्री ०९.४७ वा.

(४२)

नतमस्तक होई मी
चरणी जगन्नाथा

नाथा जगन्नाऽऽऽथा,
तव चरणी टेकवून माथा
लाभे जीवाला समाधान ऐसे,
वैकुंठ जणू हा येई मज हाता

बलभद्र आणि सुभद्रे सवे तू
अवतरला येथे पुरी पावन झाली
किती पुण्य असता इथे दर्शनाला
चारी धामांच्या मध्ये सामावली

रथोत्सव वार्षिक तव चाले निराळा
गुंडीचा मातृभगिनी भेटाया गेला
लक्ष लक्ष जण येती रथ ओढण्याला
संसार हा जगन्नाथाचा रथ झाला

ती भव्यता ती दिसे दिव्यता ही
वास्तू शिल्पांची अती कोरीवता
असाधारण मूर्ती कौशल्य प्रकटे
ते धन्य कलाकार त्यांची गुणवत्ता

राजा अनंतवर्म चोदगंग
त्याच्या काळी पूर्ण हो मंदिरंग
पूर्णाविष्करण ही उत्तम कलाकृती
जतन झालेली उच्च संस्कृती

मंदिराची या असते विशेषता
कधीही न पडते छाया भूवरीता
ही दिव्यत्वाची अजुनी प्रचीती
नतमस्तक होई मी चरणी जगन्नाथा

दि.२५/११/२०२४
रात्री १०.२३ वा.

(४३)
ईश आहे आसरा

उड जीवाच्या पाखरा रे
तोड बंधन पिंजरा
मुक्त आकाशात उडता
तू पहा मुक्ती घरा

कर्म बंधन हात रेखील
आपुल्या जन्मास सीमा
कोणते ते लेख असतील
पाप अणिमा पुण्य गरिमा

जेवढा ज्याचा पिंजरा
तेवढे स्वातंत्र्य त्याचे
एक क्षण येईल कोणी
उघडुनी देईल खाचे

त्या क्षणाला ओळखून
सज्ज जर उडण्यास तू
एक नभ विस्तारलेले
त्या पल्याड जाण्यास तू

बघ उगवला सूर्य पूर्वा
सोड आशा रे जरा
त्या तिथे श्रीपाद परम नि
ईश आहे आसरा

दि.०४/१२/२०२४
सायं ०६.५३ वा.

(४४)
शिवें पार्वती तू कल्याणी

शिवें पार्वती तू कल्याणी
शिवशंभूची तूच स्वामिनी
गतजन्मीची सती मानिनी
शंकराची आत्मरागिणी

आत्मलिंग मज तूच साथी ग
शिवलिंगाचे तू सामर्थ्य
शक्तीस्वरूपा तू अभिरूपा
तू शब्दस्वर तूच समर्थ्य

आदि अनादी कसला प्रश्न
सदानंदाचा तू आनंद
उदो उदोकारातून गर्जे
माया विश्व स्वच्छंद

तुझ्या संगती परम अर्थ हा
जगज्जननी तू जगतार्थ हा
तूच समाधी पुण्य निधी मज
सदाचार श्रुतीस्मृती स्मार्त हा

एकजीव एकरूप स्वरूपा
दोघे न भिन्न अभिन्न संधता
मुक्त अनाकलनीय विमुक्ती
तरीही आपुली स्वयंबंधता

दि.०३/०१/२०२५
सकाळी ०९.३७ वा.

(४५)
श्री विष्णू परमेशा

नमन घ्यावे श्रीनारायणा हो
श्री विष्णू परमेशा
विश्वपालका तारणकर्त्या
दुरीते हार विश्वेशा

ब्रह्म्याची तू उत्पत्ती अन
तूच लक्ष्मी रमण रे
त्रैलोक्यातून तुझी अर्चना
तूच कर्ता करणं रे

युगायुगातून अवतारांनी
पावन करिशी वसुधा
मुखी दाखवून ब्रह्मांडाला
तृप्त झाली यशोदा

श्रीरामाच्या आदर्शाचे
रामराज्य हे असावे
मनी दाटते अशी कामना
रूप सदाची दिसावे

सहस्रनामावली तुझी या
देहा करते शुद्ध
आत्मलीन मी होते देवा
आत्मज्ञाने प्रबुद्ध

दि.२६/०१/२०२५
सकाळी ११.४१ वा.

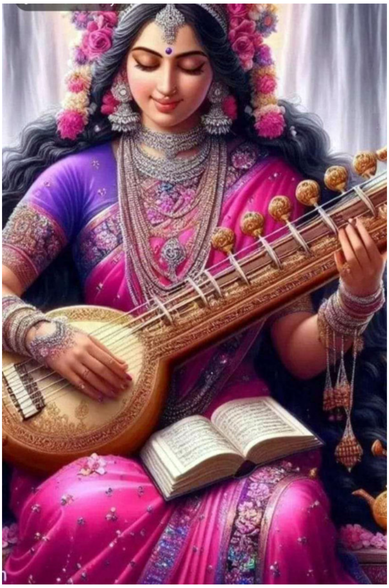

(४६)
तूच साहित्य ईश्वरी

तूच भारती वाणी जननी
तूच माते सरस्वती
वसंत पंचमी शुभदिनी झाली
शारदे देवी तव उत्पत्ती

हंसवाहिनी जगती ख्याता
तूच पूज्या वागीश्वरी
तूच शब्द अन अर्थ जागृती
तूच साहित्य ईश्वरी

कुमुदी म्हणती तुज काहीजण तर
काही वदती ब्रह्मचारिणी
बुद्धिदात्री तू प्रज्ञा मेधा
प्रतिभेची ग वरदायिनी

तेजस्विनी तू चंद्रकांतीयुता
तूच शब्दब्रह्मांडिनी
भुवनेश्वरी तू अर्थ सार्थकी
शक्तीयुता तू प्रचण्डिनी

जिव्हाग्रावर वसशी माते
नित्यरूपा ब्रह्मवादिनी
तुझ्या कृपेने जन्म फळावा
तूच परमार्थसाधिनी

दि.०२/०२/२०२५
सकाळी ०९.४७ वा.

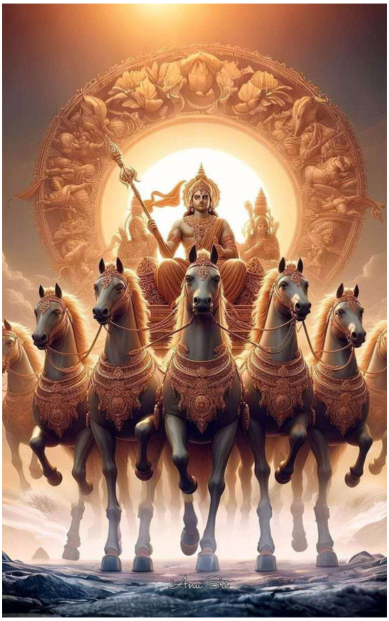

(४७)
उदित जाहल्या श्रीनारायणा

उदित जाहल्या श्रीनारायणा
प्रणाम तुजला आहे
सप्तश्वांच्या रथी विराजित
तेजप्रभा मग पाहे

कसे कधीही नाही थकणे
चालत जाशी नित्य
जगतासाठी तुझीच ऊर्जा
चक्षूंसाठी सत्य तू देवा
चक्षूंसाठी सत्य

सस्य वाढते जीव पोसती
प्रकाश पडतो ढवळा
अंधाराची कशास मग हो
तमा कुणाला बोला

एकामागून एक चालती
सात वासर जे वार
सप्ताह असो की पक्ष मास ते
संवत्सर काळ धार

रोज पहाटे तुला स्मरावे
तसेच सायंकाळी
इथे तू बुडतो क्षितिजापाशी
तिथे दिसशी की सकाळी

दि.०९/०२/२०२५
सकाळी ०७.३९ वा.

(४८)
शिव शिवानी नित वसो मनी

शिव सतीच्या मीलनाची
रात्र ही शिवरात्र ही
अभिन्न दोघे विवाह झाला
रात्र ही शिवरात्र ही

स्थान कैसे उभयतांचे
देह मन एकरंग की
आत्मरूपे एक झाले
शिव शिवा समरंग की

म्हणून म्हणती लोक सारे
गौरीहर पुजणे भले
लग्न व्हावे तैसे आपुले
सुलग्न शिवसती चांगले

प्राशितो जगतास तारण्या
विष हलाहल शंकर
नीलकंठाचे स्मरण हो
जन्म हो अभयंकर

शिव शिवानी नित वसो मनी
ती कृपा महादेव हो
मूळपीठाची ती देवी
शांभवी अधिदेव हो

दि.२६/०२/२०२५
सकाळी ०८.१४ वा.

(४९)
आतुर

आतुर
तुझ्या भेटीसाठी
माय बापा विठुराया
कृपा पुण्य माझ्या गाठी

आतुरला
गंध वाटे
तुळशी सुगंध दाटे
जीव शिवा असा गाठे

आतुरल्या
भावना भक्तीभारलेल्या
गाभाऱ्यात मनीच्या देवा
शुद्ध मूर्त देख कोरलेल्या

आतुरली
भक्ती शक्ती
मागण्याची एक युक्ती
देह मन आणि मुक्ती

आतुराने
आज तुला
पाहिले बा डोळाभरा
आत्मरंगी कैवल्याचा झुललेला झुला

दि.२४/०३/२०२५
रात्री ०८.५२ वा.

(५०)
दीपमाळ

मनाच्या गाभाऱ्यात
आत्मरंगाची देवता प्रतिष्ठित असावी
अन हृदयमंदिराच्या प्रांगणात
सत्व भावनांची दीपमाळ दिसावी

ही दीपमाळ कणखर कभिन्न पाषाणाची
पण प्रकाशाची उतरंड उरात ठेवणारी
रोज आतून आशेचा पूर
अन उत्सवात दिमाखानं तेवणारी

खुणा राहतील न तिच्या अंगाखांद्यावर
स्नेहतैलाच्या काही तेज काजळीच्या
जनमनात ज्योती राहतील
दीपमाळेच्या पाजळीच्या

तिला पाहताना
रोजच देवदर्शन व्हावे
तिने आतल्या आत
न उजळताही कृतार्थ रहावे

मनमंदिराची खुण अशी
भावनेची दीपमाळ
एक एक दिवा पेटवत
अंधारातही होईल सकाळ

कळसाच्या उंचीची किंवा
कधी थोडी अधिक
आकाशाला गवसणी घालत
बोलते न दीपमाळ शुद्धिक

म्हणूनच देवाच्या आधी
दीपमाळ पहावी
भक्तीभावनेतच खरी
पूर्णता रहावी

दि.२५/०३/२०२५
सकाळी ०९.३२ वा.

(५१)
हृदयी साठवू प्रभु श्रीराम

हृदयी साठवू प्रभु श्रीराम
सदा आठवू हो श्रीराम
पुण्य फळावे ऐसे नाम
श्रीराम जय राम जय जय राम ।।धृ।।

जसा विराजित हनुमंताच्या
हृदयसिंहासनी तू राम
तुजविण माझे अन्य नसे प्रभू
कधी कोणते मुक्तीधाम
श्रीराम जय राम जय जय राम ।।१।।

सीतामाई अर्धांगिणी तव
तू आदर्शाचे परिमाण
पुत्रबंधु वा पती की स्वामी
मित्र शत्रूंचा तू अभिमान
श्रीराम जय राम जय जय राम ।।२।।

श्रीविष्णूच्या अवताराचे
रूप सातवे तू अभिराम
एकबाणी एकवचनी
एकपत्नी तू मोहक राम
श्रीराम जय राम जय जय राम ।।३।।

मंत्र पावतो तंत्र सुखावे
तू निज आनंदाचे नाम
चैतन्याचे रूप सावळे
पावन धरती हो श्रीराम
श्रीराम जय राम जय जय राम ।।४।।

अनन्य देवा तुझी ती कर्मे
अनन्य रिपु संहारी काम
ऋषीमुनी जाती नित्य सुखाऊन
मर्यादा पुरुषोत्तम राम
श्रीराम जय राम जय जय राम ।।५।।

दि.०६/०४/२०२५
दुपारी १२.३३ वा.
रामनवमीच्या राममय शुभेच्छा

(५२)
तेजोमय गोलक डोकावे

असा उगवला तू नारायण
जीवन नव दिधले
प्रकाश ऊर्जा देवस्वरूप तू
दृग्गोचर झाले

झाडाझाडातून तेजोमय
गोलक डोकावे
दिवसभराच्या उत्साहाचे
गमक हे फोफावे

तुला पाहता जगावे असे
रोज नवे वाटे
अंधाराचे निराशेचेही
जाळे त्वरित की फिटे

दैव उगवते तुझ्याच रूपे
स्वर्णमयी कांती
शिकवण देतो तू देवा करा
नियतसी भ्रमंती

तुझ्यासारखे कर्म घडावे
तेज पसरता यावे
सद्कर्माने तम सारे बघ
दूर सारता यावे

दि.१३/०४/२०२५
सकाळी ०८.४२ वा.

(५३)

नमो शारदे वाग्चत्वारी

नमो शारदे वाग्चत्वारी
तू वाणी स्वामिनी
शब्दरूप तू सबाह्य अंतरी
नित्य अर्थगामिनी

वीणा वादन ऐकून स्वर्गीय
सूर दिगंती प्रकटले
सप्तसुरांच्या निनादातुनी
रम्य संगीत उमटले

श्वेतवसन तू धरिले धरिली
शुभ्र तेजोमय कांती
सृष्टीमध्ये ध्वनी प्रदाने
झाली जणू गे क्रांती

तू विद्यांची अधि सम्राज्ञी
कला उगमिनी तू
तूच सकल माते बुद्धीची
प्रेरक गामिनी तू

तुझ्या कृपेने सूर स्वरांची
विद्यांची मिळवणी
तुझ्या प्रसादे काव्य स्फुरण मज
नव निर्मिती उजळणी

दि.१४/०४/२०२५
सकाळी ०८.५३ वा.

(५४)
वरले तुला श्रीवरा शंकरा

वरले तुला श्रीवरा शंकरा
साथ जीवनभरा
सती तुझी मी आणि पार्वती
सखा साथी तू खरा

भस्मांगी झळकते विरक्ती
घडू दे ईश्वरा अनन्य भक्ती
तू शिव शंभो सदाशिवा रे
तू जीवन मी तुझीच शक्ती

विवाह आहे देहा पलीकडे
आत्मरूप मी तुजशी झाले
एकरूप आपण रे होता
संशय जगताचेच निमाले

मीलन इथले नव्हते कधी हे
आहे अनादी अनंत नाते
सृष्टी इथली अन त्रैलोक्यही
शिवशिवानी गीते गाते

वरमाला घे स्वीकारून तू
मी स्वीकारून घेते प्रीती
उत्पत्तीचे जननीजनक अन
संसाराची निभवू रीती

दि.२०/०४/२०२५
रात्री ०९.१७ वा.

(५५)
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे

श्वासालाऽऽऽ,
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे
जीवा शिवाचे, जीवा शिवाचे,
जीवा शिवाचे सांध हे सांधायचे ।।धृ।।

दिले मोजून जगतात येताच श्वास
राम नामाची जडेल जेव्हा ती आस
जाता जाता ही राम आत येताही राम
नाम नामात रॅम हे सांगायचे
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे
श्वासालाऽऽऽ,
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे ।।१।।

जगण्याची तऱ्हा ज्याला जमली पहा
अळवाच्या पानावर दवच हा,
संसार दवच हा
इथं रमून उरून जायाचे ना
रामनामाचे सोपान चढायचे
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे
श्वासालाऽऽऽ,
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे ।।२।।

जीव मधात घुटमळणारी माशी
लोभ मोहाची करकच गळा फाशी
काय माझे माझे, काय सांग तुझे
सारे इथले इथे सोडायचे
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे
श्वासालाऽऽऽ,
राम नामाचे घुंगरू बांधायचे ।।३।।

दि.१६/०६/२०२५
रात्री ०१.५७ वा.

(५६)
नाथा पंढरीनाथा

घेशी कवटाळुनिया
नाथा पंढरीनाथा
तुझ्या मायेची सावली
लाभो नित माय बापा

कसा कनवाळू देवा
तुझ्या काळजाचा झरा
स्नेह सावली मिळते
जन्म सार्थक बरवा

तुझ्या चरणाशी लीन
सदा चित्त हे असावे
पैलतीरी वैकुंठाचे
ठसे बोलके दिसावे

पंढरीच्या वाटेवर
जीव धावतो ओढीने
श्वास गंधाळती माझे
तुझ्या नामाच्या गोडीने

नाम कधी न सुटावे
जन्मबंधन तुटावे
तुझ्या अंगाखांद्यावर
भक्तीसुखाला लुटावे

दि.०६/०७/२०२५
सकाळी ०७.३७ वा.

(५७)
दिलासा दिला जर

दिलासा दिला जर जरासा जरा रे
मिळे आसरा पाखराला खरा रे

तुझी दिव्यता भव्यता कोण जाणे
प्रभू सांग पै तुजसी कोठे पहाणे

असे वाटते कर्म कुठले हे मिळते
कधीचे कुणाचे कसे पुण्य फळते

तुला कोठुनी गवसती पाप पुण्ये
कसे निर्मितो नग नद्या नि अरण्ये

असे दे मला झोळी भरली असू दे
तुझे नाम ओठी सदाची वसू दे

दि.०६/०८ २०२५
रात्री ११.२३ वा.

(५८)
माझ्या मनमंदिराचे धाम

आला आला बाळकृष्ण
सवे गायींची खिल्लारे
शिकवती पक्षिणही
नाद वेणुचे पिल्ला रे

जन्म अष्टमीला होतो
बाळ जगता तारतो
दुःख दैन्य सारे आता
कृपे दूर हा सारतो

राऊळात नाद घंटा
मनमोहन हासतो
कुणा प्रियतम गुरू
कुणा सखा हा भासतो

छेड बासुरीस देवा
तुझ्या सुरात रमू दे
मन चित्त आत्मभाव
सारे भक्तीत गमू दे

तुझे बाळ रूप असो
असो कोणतेही नाम
जन्मोजन्मी तूच माझ्या
मनमंदिराचे धाम

दि.१६/०८/२०२५
सकाळी ०८.४३ वा.

(५९)
उंदीर मामा उंदीर मामा

उंदीर मामा उंदीर मामा
धावपळ कसली
पृथ्वीवर निघालेल्या
बाप्पासाठी असली

थोडे थोडके नाही बाप्पा
दहा दिवस राहतील
धरतीमातेवरती त्यांचे
कोडकौतुक पाहतील

आणा आणा लवकर
धावा त्यांना घेऊन
धावा सारे करतात
मोदक देऊन

लाडू मेवा मिठाई नि
खूप देऊ खाऊ
गणपती बाप्पा मोरयाचा
नारा सारे देऊ

उंदरावर बसून देवा
धावलात ना
बाप्पा आता सांगा
आम्हा पावलात ना

दि.२६/०८/२०२५
रात्री ०८.०७ वा.

(६०)
ओंकाराचे रूप तपस्वी

आगमनाने शुभ घडते
श्री गजानना तुमच्या
हरून विपदा विघ्ना
घ्यावे देवा हो आमच्या

तुमचे येणे महत्त
शुभंकर कल्याणाचे मूळ
विनष्ट करता देत
तुम्ही संकटांना समूळ

उत्सुकता किती मनात
असते तुमच्या येण्याची
रिद्धी सिद्धी ह्या सोबत
आणा कृपा ती देण्याची

बुध्दीप्रदाता देवा गणेशा
तूच गुणेश्वर हो
विद्या सकला कला
अधीन तव तू सर्वेश्वर हो

ओंकाराचे रूप तपस्वी
अरिमर्दक गणराज
घ्यावी पूजा प्राणप्रतिष्ठा
मानून हे भक्तराज

दि.२७/०८/२०२५
रात्री ११.२७ वा.

(६१)
विराजित झाले श्रीगणराज

विराजित झाले श्रीगणराज
अंगावरती शोभती साज
निवांत बसले श्री अधिराज
वाद्ये नाना टाळ नि झांज

झाली लगबग नैवेद्याची
मोदक लाडू अनारशांची
सुवास देती आस देवा
मेवा खीर पंचखाद्याची

कंठी गळा देख दिसते
दुर्वा शिरावरी बसते
केवडा पान सुगंधाळून
फुलांची माळ पहा हसते

फळांची करुनी आरास
सुक्या मेव्याची पुढे रास
पंचामृत अमृत वाटे
वळीवळाडू घे तुज खास

मंडप बांधला तुजसाठी
चमकती दिवे चमचमाटी
अगरू धूप दीप लाविले
भक्तीने रोज तुझी आरती

हात जोडुनी चरणी आले
कृपा वर्षावी तुझ्या न्हाले
आनंदाश्रू नयनी दाटती
घराचे मनमंदिर झाले

दि.२८/ ०८/२०२५
रात्री ०९.५४ वा.

(६२)
देवा गणराया

स्वरूप तुझे वेगळाले
रूपे अनंत
देवा गणराया तुझे
भक्तांशी बंध

म्हणुनी येशी दशदिनांस
राहण्या इथे
कैलासही शोभतो
धरणीवर जिथे

घरोघरी नानाविध
तुझी मूर्तता
रम्य तुझे दर्शन
जीवन पूर्तता

मोदकांसवे मिळो
आम्हास मोद हा
गंध तुझ्या भक्तीचा
उरी प्रमोद हा

मागणे सदा तुला तू
देई ज्ञान बा
कर्म घडो उत्तम
वाढो देश मान गा

दि.२९/०८/२०२५
रात्री ११.३७ वा.

(६३)
गणराज चरण त्वा धुवावे

खळखळत सागरा यावे
गणराज चरण त्वा धुवावे
किती महत्कार्य तुज द्यावे
तू ईशधामी त्या न्यावे

जरा धीर धरी तू अजुनी
दश दिनात उत्सव सदनी
मग अनंत येई चतुर्थी
तुझी भेट देवाशी त्यादिनी

ती पदकमले घे स्पर्शूनी
मग उधाण ये तुज हर्षुनी
सेवा श्रीगजाननाची
मग घडू दे जलमय भवनी

ते सर्जन होय विसर्जन
नव नूतन आशीष अर्जन
कणकण तुजमध्ये मिसळून
कर मोरया मोरया गर्जन

तू भेटण्यास हा उतावीळ
दीड पाच सात दिन सामावील
मग अनंत तत्व गणराज
तुजमध्ये विरघळू जाईल

तू नेशी त्यास निज सदनी
जप मंत्र गणेशु नित वदनी
सौभाग्य फळते प्रतिवर्षी
सांगे भक्त उत्साह निनदुनी

दि.३१/०८/२०२५
रात्री ११.५८ वा

(६४)
मोदकांचे मोदभरे खावे फराळ

प्राचीवर बरसली उषा सोनसळी
श्रीगणेशा नाम तुझे सुख साखळी

सांज येई आरतीने गजबजलेली
रात तुझ्या चरणी सुखे अशी निजलेली

आज वाटे धन्यता तू घरी विराजिला
पावशी तू निर्धनास तसा धनाजीला

ढोल ताशे बोलतात मोरया मोरया
घरी दरी नाद झरे बाप्पा मोरया

मोदकांचे मोदभरे खावे फराळ
लाडू अनारसे घ्यावी फळे रसाळ

दि.०१/०९/२०२५
रात्री १२.३७ वा.

(६५)
भक्ती तुझी धन हे माझे

तुझ्यात हरवताना देवा
गवसते मलाच मी
आज अनोलखीच वाटे
पाहताना आत मी

तूच आत व्यापलेला
तूच चराचरातून
घोष मोरयाचा होता
नाद ऐकू ये आतून

वाटते तुला पहावे
फुल जास्वंदाचे व्हावे
दुर्वा करुनी भावनांच्या
सेवेसाठी नीट रहावे

नानाप्रसादांच्या येथे
दाखवाव्या रोज राशी
देवा क्षणभरी बसावे
रोज तुझ्या पायापाशी

एक मागते तुला मी
भक्ती तुझी धन हे माझे
नेहमी भरू दे रे देवा
सन्मतीने मन हे माझे

दि.०२/०९/२०२५
रात्री १२.४८ वा.

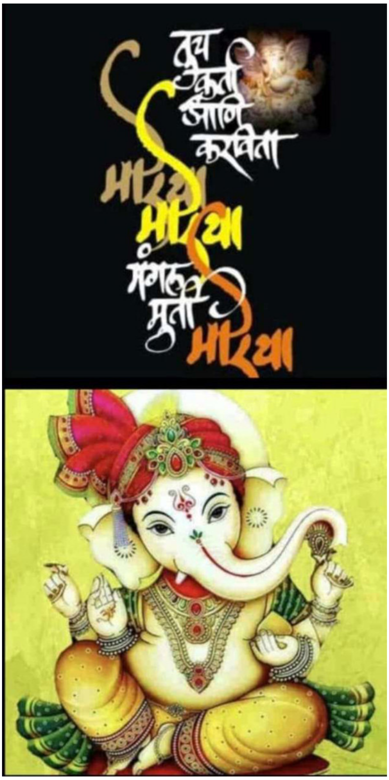

(६६)

आरतीला आत्मभान

केळीच्या रे पानावर
मोदकांची रास तुला
बाळ गणेशु तू यावे
सदनाला आस मला

सुगंधित आंबेमोहोर
दळीला मी पिठी केली
ओल्या नारळासी खवून
गोड भक्ती चवी नेली

गूळ आता गोडव्याला
खसखस पेरलेली
माया भरी उकडीची
पाती गोल घेरलेली

कळ्या त्यास देत मीही
सुखासुखी सुखावल्या
सारणाने भरूनिया
मोदकात विसावल्या

पंचप्राण समर्पण
आरतीला आत्मभान
रोज पूजा सार्थ व्हावी
द्यावे मज सौख्य दान

दि.०३/०९/२०२५
रात्री १०.४९ वा.

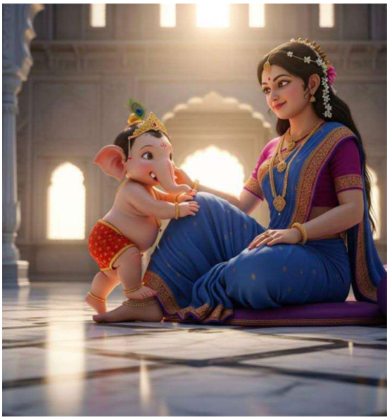

(६७)
पुत्र गुणेशु

येशी येशी आई पाशी
बाळ गणेशु
रूप मोहवीत जाई
पुत्र गुणेशु
माझा पुत्र गुणेशु

संकल्पित जन्म तुझा
जणू अकल्पित
मातृहृदय कामनांचा
आलेख स्वल्पित

बाळलीला चाललेल्या
रम्य रूप रे
वाटते मलाच माझे
हे स्वरूप रे

धन्यता की मान्यता
ही आई जन्मते
संततीमुळेच मातृ
रूप गण्यते

हरवते मी मजला
तुजसी पाहता क्षणी
येई माय कुशीतुनी
माया घे झणी रे
बाळा, माया घे झणी

दि.०४/०९/२०२५
रात्री १२.०६ वा.

(६८)
उद्या चतुर्दशी तुझी

नको लावू हुरहूर
नको जाऊ दूर दूर
देवा हेरंबा गणेशा
माझ्या पापणीला पूर

उद्या चतुर्दशी तुझी
अनंता रे अनंताची
आज थांबविण्या तुला
धडपड काळजाची

असा आलास पाहुणा
सुख भरभरलेले
घर तुझेच झालेले
तुझे घोष भरलेले

सांज सकाळी आरत्या
मोदकांची रेलचेल
मित्र पै पाहुण्यांचा
होई मंगलसा मेळ

तुझ्या विसर्जनासाठी
ठरलेली तिथी जरी
तुला राहण्या साकडे
वेडी भक्ती जाण परी

दि.०५/०९/२०२५
रात्री ११.५५ वा.

(६९)
सर्जन जेथे तिथे विसर्जन

सर्जन जेथे नित्य नव्याने
विसर्जनाचे सत्य खरे
पुन्हा एकदा रूप नवे अन
स्वरूप आकारास धरे

किती शाश्वती इथे कशाची
मूर्त ईश्वरही सांगतसे
कर्तव्यातून जीवकर्म
जन्म जन्माला बांधतसे

आहे तोवर जपणे सुंदर
आणि समर्पण करत रहावे
रोजचे जिणे उत्सव करता
सुखस्वप्नांचे मखर पहावे

जितके मिळणे लिहिले दैवी
मिळते तितके स्वीकारावे
थोडी पुन्हा मग वाट पहाता
विधात्याने झोळीस भरावे

भेट नि मीलन तसाच विरहही
गोष्ट गमक जर कळली तर
जे आहे ते जगलो आणि
रीत जगाची वळली तर

तेच सांगतो बाप्पा आपुला
घेऊ जाणून संदेशा
श्रद्धा मोठी त्याहून भक्ती
शक्ती बदलण्या नशीबरेषा

दि.०६/०९/२०२५
रात्री ११.४७ वा.

(७०)
आज रूप शैलपुत्री

अंबे जगदंबे माते
तुझी कृपा सदा राहो
तुझ्या मायेचा झरा ग
मनमंदिरात वाहो

आज तुझ्या नवरात्रीचे
घट बसले घरात
चैतन्याला पूर आला
मन भक्तीच्या भरात

तुझ्या स्थापनेची केली
आज तयारी जोरात
जागवून साधनेत
माय काढीन मी रात

आज रूप शैलपुत्री
हिमालयाची तनया
भाळी कोर चंद्राची ग तुझ्या
तुझी सिद्धी ही विजया

आज वृषारुढे तुला
मनोकामना मागते
शूलधरे जननी गे
मन संकल्पा सांगते

द्यावा आशीर्वाद मला
घ्यावे पदरात दोष
आत मनाच्या विकासो
दृढ भक्तिमय कोष

दि.२२/०९/२०२५
सायं ०७.२० वा

(७१)
तुला वाहते कुसुमी वेणी

तुला वाहते कुसुमी वेणी
जिच्यात दडली गंधित गाणी
त्यावर नाझ्या आत्मरूपाचे
भाव प्रफुल्लित अत्तर पाणी

जगदंबे तू स्वीकारावी
भावफुलांची रंगीत वेणी
भक्ती उमलून येते आणिक
गुज मनीचे सांगेल कोणी

धागा एक तो धरून ठेवील
तुला मला त्या फुलांभोवती
जिवाशिवाचा धागा अखंडित
जन्मोजन्मी नियती ओवील

त्या वेणीतील परिमळ माझ्या
अंतरातला सुगंध देईल
फुलांसवे मन तुझ्या संगती
कुशीत बसण्या दौडत येईल

पुष्प जीवाचे कलिका आधी
मग ते उमलून जगता येईल
वृद्धपणातील सुकणे तरीही
तुला वाहता सार्थक होईल

दि.२६/०९/२०२५
रात्री ११.३१ वा.

(७२)
तू दिलेले क्षण हे जीवन

आता कुठे जावे कशाला
चरणरज तुज लागली
देहघर माझे तुझ्या रे
पावलांची सावली

तू दिलेले क्षण हे जीवन
मी जगावे भक्तीने
तूच दिधल्या अन अपारशा
अंतरातील शक्तीने

विश्व हे रचना तुझी
जीव जीवही तव कृती
तूच कर्ता करविता परी
भूल पडते विस्मृती

चित्त माझे लग्न राहो
त्या तुझ्या तत्त्वातुनी
ओळखावे तू खरे
आवाजशी मज आतुनी

एक तू अन एक मी
वेगळे नाही कुणी
गाठ जन्मोजन्मीची
देतोस देवा सांधुनी

दि.३०/१०/२०२५
सकाळी ०७.४३ वा.

(७३)
तूच सांभाळी प्रभो रे

दर्शनासी बोलवा
देवा तुम्ही आता तरी
दाखवा निजरूप सुंदर
प्राप्ती जन्माची खरी

भवसागराची ही व्यथा
सांगू कुणाला अन कशी
दुःख विपदांच्या सदा
जाळ्यात पडते मी फशी

सुख तुझ्या चरणाशी आहे
हे आता कळले मला
तूच सांभाळी प्रभो रे
धरणीवरी जीवांसी सकला

कोणत्या भोगातले हे
सारे भोग भोगती
कर्म फेरा जैसा ज्याचा
ते तसेची वागती

संपू दे कुकर्म अवघे
पुण्यकर्मे नित घडो
शिर सदा झुकवून आमुचे
चरणकमळी तव पडो

दि.३१/१०/३०२५
रात्री ११.४८ वा.

(७४)
कष्टभंजक हनुमते

कष्टभंजक हनुमते
तव नाव हृदयी रेखिले
ज्याने श्रीरामाला सदा
निज काळजातून देखिले

संकटे तू दूर करीशी
दुःख पीडा हारका
तूच बाधा संपवूनी
मानावांसी तारका

दास तू रामास लाभे
देव धन्य ते जाहले
ऐहिकांचे भार तुजवर
आश्वस्त होऊन वाहिले

वाहिल्या चिंता समग्र
तूच आपद नाशका
रामनामाचे चिरंतन
दिव्य औषध भाषका

घे प्रणामा वंदना
अभिवंदना वायुनंदना
जाणीशी देवा तू आमुच्या
अखिल व्यथा आक्रंदना

दि.०१/११/२०२५
सकाळी ०९.३१ वा.

लेखिकेचा परिचय

- **डॉ. मंजूषा पंढरीनाथ कुलकर्णी,**

  पीएच. डी. (संस्कृत), नेट (संस्कृत), सेट (शिक्षणशास्त्र), एम.ए. (संस्कृत), एम.एड., **राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ (महाराष्ट्र शासन, भारत)** (सहाय्यक प्राध्यापक - संस्कृत)

  २३१ समर्थ अलंकार, सदनिका क्र. २, कवितांच्या बागेसमोर, विठ्ठल रुक्मिणी मंदिराजवळ, ज्योतीनगर, छ. संभाजीनगर - ४०० ००५

  ई-मेल : dr.manjushak@gmail.com

  मोबाइल : + ९१ ९८२२८ ३९४९१ । व्हाट्सएप; +९१ ९०८२१ ६१५२४

सध्या :

- **प्रशासकीय अधिकारी, मुख्यमंत्री कार्यालय, मंत्रालय, मुंबई (महाराष्ट्र)** येथे राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ म्हणून कार्यरत.
- महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामध्ये राज्यात सर्वप्रथम स्थान अधिगत आणि राजपत्रित अधिकारी वर्ग १ शासनसेवेमध्ये २२ वर्षांपासून कार्यरत.
- **संस्कृत सल्लागार मंडळाची सदस्य, साहित्य अकादमी, नवी दिल्ली. (https://sahitya-akademi.gov.in)**
- व्यापकदृष्ट्या मान्यताप्राप्त संस्कृत भाषातज्ज्ञ, **साहित्य अकादमी अनुवाद पुरस्कार २०२० प्राप्त,** उच्च शिक्षणातील शैक्षणिक विचारवंत, उच्च प्रशंसित कवयित्री, लेखिका, संशोधक आणि वक्ता.
- तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी लिखित "वैदिक साहित्याचा इतिहास" (२६० पृष्ठे) या **मराठी पुस्तकाचा (साहित्य अकादमी पुरस्कृत) संस्कृतमध्ये अनुवाद करण्याचा विशेष प्रतिष्ठेचा प्रकल्प** साहित्य अकादमीने प्रदान केला होता, जो पूर्णत्वाला जाऊन साहित्य अकादमीद्वारे अनुवाद प्रकाशित.
- आचार्य बाळाराव **सावरकर लिखित स्वातंत्र्यवीर सावरकर यांच्या चरित्राच्या (अंदाजे २००० पृष्ठांच्या) ४ खंडांचा अत्यंत सन्मानाचा संस्कृत अनुवाद प्रकल्प** स्वातंत्र्यवीर सावरकर राष्ट्रीय स्मारक, मुंबई यांनी स्वाधीन केला आहे. त्यापैकी प्रथम खंडाचा अनुवाद पूर्ण झालेला असून प्रकाशनाच्या मार्गावर.

- गेल्या २५ वर्षांपासून, भाषा, साहित्य, संस्कृती, कला, नाटक, शिक्षण आणि भाषेशी संबंधित विधायक कार्याचा प्रसार करण्याच्या ध्येयाने प्रेरित अन् कार्यरत आहे.
- संस्कृतच्या प्राध्यापिका, वसंतराव नाईक शासकीय कला आणि सामाजिक शिक्षण संस्था, नागपूर.
- **महाराष्ट्र शासनाच्या पहिल्या पूर्णवेळ महिला भाषा संचालक आणि महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोग, महाराष्ट्र शासनमध्ये प्रशासकीय अधिकारी** ह्या पदांवर कार्यभार सांभाळला.
- पुणे विद्यापीठातून पदवी आणि पदव्युत्तर शिक्षण पूर्ण केले
- तसेच पुण्यातील एसएनडीटी विद्यापीठामधून देखील बी.एड. आणि एम.एड. पूर्ण केले.
- एकाच वेळी पुणे विद्यापीठ आणि टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठात अव्वल येण्याचा बहुमान मिळवला.
- MPSC वर्ग-एक परीक्षेमध्ये संस्कृत या विषयामध्ये सर्वप्रथम येण्याचा बहुमान
- विविध राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय परिषदा, चर्चासत्रे आणि परिसंवादांमध्ये अनेक शैक्षणिक शोधनिबंध सादर केले आणि अनेक प्रतिष्ठित पुरस्कार जिंकले.

लक्षणीय योगदान :

डॉ. मंजूषा या भाषा, कला, नाटक, संस्कृती, प्रशासन, साहित्य आणि शिक्षण या क्षेत्रांमध्ये अनेक बहुमुखी भूमिकांमध्ये योगदान देत आहेत. त्या संस्कृतमधील एक प्रसिद्ध प्राध्यापिका, एक प्रसिद्ध वक्ता, एक विचारशील प्रवचनकार, एक वाचक, एक उद्घोषक, एकल-कलाकार-नाट्यकलावंत/ सादरकर्त्या, एक कवयित्री, एक संशोधक, एक लेखिका आणि अशा अनेक क्षेत्रांमध्ये नैपुण्य असलेल्या विदुषी आहेत.

गेल्या काही वर्षांमध्ये डॉ. मंजूषा यांनी भाषिक संशोधन, अनुवाद, भाषा आणि कोशविकास आणि भाषा धोरणाची निर्मिती अशा अनेक महत्त्वपूर्ण क्रियाकार्यांचे नेतृत्व केले आहे. शिक्षण, साहित्य, प्रशासन आणि संस्कृती या

क्षेत्रातील त्यांच्या अद्भुत योगदानाबद्दल त्यांना अनेक पुरस्कार आणि सन्मानचिन्हांनी सन्मानित करण्यात आले आहे.

डॉ. मंजूषा यांनी मराठी कवितेच्या क्षेत्रात जागतिक स्तरावर विश्वविक्रमधारक अशी एक अनोखी ओळख निर्माण केली आहे आणि चरित्र, कविता, ललित आणि तात्त्विक तसेच वैचारिक लेखन अशा सर्व संबंधित शैलींमध्ये त्या एक उत्कृष्ट आणि प्रथितयश लेखिका म्हणून चमकत आहेत.

प्रकाशमार्गा: हे पुस्तक डॉ. प्रकाश बाबा आमटे यांच्या चरित्राचा (मराठी भाषेतील) डॉ. मंजूषा यांनी केलेला संस्कृत अनुवाद आहे ज्याला २०२० वर्षातील साहित्य अकादमीच्या अनुवाद पुरस्काराने गौरविले गेले. डॉ. आमटे यांच्या या अद्भुत जीवनप्रवासाचा संस्कृतमध्ये अनुवाद करण्यात डॉ. मंजूषा यशस्वी ठरल्या आहेत.

‘‘**साहित्यिक व्रत**’’ म्हणून गेल्या ६ वर्षांपासून, डॉ. मंजूषा रोज काव्यरचना रचत आहेत आणि प्रसारित करत आहेत. त्यानिमित्ताने मराठी कवितेतील ‘हाय रेंज बुक ऑफ वर्ल्ड रेकॉर्ड’ मध्ये जागतिक विक्रम केल्याबद्दल महाराष्ट्राचे माजी राज्यपाल श्री. भगतसिंग कोश्यारी जी यांच्या हस्ते डॉ. मंजूषा यांचा सत्कार झाला आहे.

प्रकाशित पुस्तके –

- डॉ. मंजूषा यांनी मराठी, संस्कृत आणि इतर भाषांमध्ये अनेक उत्तम पुस्तके लिहिली आहेत आणि त्यांचे पहिले पुस्तक ‘विवाह संस्कार’ २०१० या वर्षी प्रकाशित झाले. त्यानंतर डॉ. मंजूषा यांनी संस्कृतमधील इतर अनेक पुस्तके प्रकाशित केली आहेत ज्यामध्ये श्यामस्य माता, विवेकानंदस्य विचारसौंदर्यम्, वेदकालीन स्त्रीरत्नानि, स्मृतिवचनानि, स्मृतिप्रतिपादित न्याय:, विवेकरत्नानि, प्रकाशमार्गा : अशी अनेक पुस्तके संस्कृतमध्ये रचली व अनुवादित केलेली आहेत. तर ‘प्राचीन भारतीय समाज’, ‘सूर्य शक्ती और मानव’, ‘कौटिलीय अर्थशास्त्र’, ‘स्मृतीग्रंथ – भाग १ और २’ ही त्यांची हिंदी भाषेतील पाच पुस्तके प्रकाशित झाली आहेत.

  त्यांच्या मराठीतील पुस्तकांमध्ये अनमोल विचार ठेवा – नचिकेता (लेखांचा संग्रह), लावण्यखणी (मराठी लावणी गाण्यांचा संग्रह), कणखरबाणा राणी

अहिल्या (अहिल्याबाई होळकर यांचे चरित्र), मृद्गंध (ग्रामीण मराठी भाषेतील कवितांचा संग्रह), एक पाती गवताची (ललित लेखसंग्रह), प्रीतसुधा, आरसपाणी-जीवनगाणी (मानवी जीवनावरील कवितांचा संग्रह), गोड-गोड पापा (बालकवितांचा संग्रह), सर्ग-निसर्ग, संतोष, उत्कर्ष, पूर्वा, सृष्टीगंध, युगंधरा (निसर्गावरील कविता), नाथा पंढरीनाथा, ईश भाग्येश (देवभक्तीपर), मंगेश, आंदण (प्रासंगिक), रूप-स्वरूप, श्रीरंग (राधाकृष्ण), अलवार, मधुश्री, सहा सोहळे (ऋतू), सुधांशु (चंद्र), दिव्यांतरी (सूर्य), बकुळफुले, अळुमाळु, सुरभी, कामिनी (फुलांवरील कविता), खाणाखुणा (पशु), वैष्णवी (पक्षी), नादश्रुती, श्वेता (तिच्यावरील प्रीत कविता), स्वामिनी (स्त्रीजीवन - भाग १), मृणालिनी (स्त्रीजीवन - भाग २), प्रमिला (धरती-आकाश), लाघव वेळा (सकाळ-संध्याकाळ), मनमंदिरा, तेजशलाका, उदय, मंजुभारती (जीवनपर कविता), प्रियतमा शुभांगी, नेहा, सुधीर, दरवळ तुझे नि माझे (त्याच्यावरील प्रीत कविता), मन्मनी, इंदुमती, मंजुश्री, मानसी (ललितलेख), बोल बरवे, मनस्विनी, हृदयस्पर्शी (रसिक प्रतिक्रिया - कवीश्वर), प्रतिसाद, रसिकवरा, हृदयतरंग, अनुबंध (अन्य रसिक प्रतिक्रिया), गंधराणी (मिश्र कविता), श्रावणी (पाऊस कविता), उल्का (गझल), तेंव्हा (वेळा), नभ मोजताना (धरती-आकाश), जरा रेंगाळले (वाट), रंगतनु, कृष्णकांत (रंग), कविता माझी, लोभसवाणी (सर्वोत्कृष्ट कविता), कवडसा, मृण्मयी, अबोली, अनावर मना, मल्मली, अक्षरा, अनुरंग, नवी नवेली, मन ओथंबुन गेले, उमलवाट, (मिश्र कविता) मन मनुल्या (मन), निरव नमन (अध्यात्म), यांचा समावेश आहे.

याशिवाय विज्ञानातील संस्कृत, स्मृती धारा भाग-१ आणि भाग २, चतुरंग, शोधामृत, संस्कृत मराठी उखाणे, गौरवगाथा सूर्याची, जीवनचिंतन, भावमंजूषा, विचारकणिका, वेदकालीन स्त्रीरत्ने आणि अणुविज्ञानातील झंझावात - डॉ. अनिल काकोडकर, प्राचीन भारतीय समाज. ही पुस्तके देखील प्रकाशित आहेत. त्यांचे मराठीमध्ये 'मंजु मंजिरी' आणि 'सर्ग निसर्ग' नावाने ऑडिओ कवितासंग्रहही प्रकाशित झालेले आहेत.

प्रकाशनाच्या वाटेवरील पुस्तके –

(मन) – वेध मनाचा, शब्द पाखरं, मन मोहरून माझे, (जीवनपर) – क्षणांचं देण, आयुष्याचं गाव, (फुले) – फुललेलं मौन, (निसर्ग) – सुख सुखाचं, पानापानातली कथा, (प्रीत त्याची तिच्यासाठी) – शब्द तुझ्या नावाचे, (पशु–पक्षी – घरटे) स्पंदन रेषा, (सुख–दुःख) – सुखाचा किनारा, (नाती) – थांब जरा तू, (गंध–सुगंध) – दूर त्या तिथे, आनंद गंधपाणी, (स्त्रीजीवन) – उडण्या हे आभाळ, (चंद्र आणि लज्जा या भावनांवरील कविता) – घडते नवेच काही. (संस्कृत बाल काव्यसंग्रह) – बालमोदिनी, सुधा मूर्ती यांच्या 'तीन हजार टाके' या मराठी पुस्तकाचा संस्कृत अनुवाद – त्रिसहस्रसीवनम्, (संस्कृत अनुवाद) – मनुष्यः.

मिळालेले पुरस्कार :

पुरस्काराचे नाव आणि वर्ष –

- कोकण मराठी साहित्य परिषदेचा अत्यंत मानाचा २०२२–२३ चा ललित गद्य विभागातील द्वितीय क्रमांकाचा सौ. लक्ष्मीबाई व राजाभाऊ गवांदे पुरस्कार 'एक पाती गवताची' या ललितलेखसंग्रहास प्राप्त झाला आहे.
- शिक्षाश्री सन्मान – २०२४
- स्व. वा.ना. उत्पात स्मृती पुरस्कार – २०२३
- परळी भूषण पुरस्कार २०२३
- मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय २०२३ पुरस्कार (गौरव गाथा सूर्याची साठी)
- संस्कृत भाषा सभा नाशिक, महाराष्ट्र तर्फे डॉ. व्ही. एम. गोगटे स्मृती पुरस्कार २०२३
- अखिल ब्राह्मण मध्यवर्ती संस्था, नाशिक २०२२ तर्फे सन्मान आणि सत्कार
- अखिल देशस्थ ऋग्वेदी ब्राह्मण मध्यवर्ती मंडळ, वडोदरा तर्फे ''साहित्य रत्न'' पुरस्कार २०२२
- सरस्वतीदेवी विद्या विकास ट्रस्ट पुरस्कार २०२२
- प्रेमचंद सन्मान २०२२
- अणुविज्ञानातील झंझावात : डॉ. अनिल काकोडकर – ३ राज्यस्तरीय पुरस्कार प्राप्त

- महात्मा फुले राज्यस्तरीय बाल-साहित्य पुरस्कार (महाराष्ट्र साहित्य प्रतिष्ठान) २०२१
- राज्यस्तरीय संत नामदेव चरित्र साहित्य पुरस्कार २०२०
- लेखक सुनील रंगराव देसाई राज्यस्तरीय बाल-साहित्य पुरस्कार २०२९
- संस्कृतसाठी साहित्य अकादमी अनुवाद पुरस्कार २०२०
- राष्ट्रपती पुरस्कार विजेते दिवंगत व्ही.डी. सर्जे गुरुजी प्रतिष्ठानचा जीवन गौरव पुरस्कार २०१८
- पत्रकार उत्कर्ष समिती (मुंबई)चा राज्यस्तरिय आदर्श शिक्षक पुरस्कार २०२७
- शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळ आष्टी जि. बीड (महाराष्ट्र) चा राज्यस्तरीय आदर्श पुरस्कार
- द्वारका प्रतिष्ठानचा राज्यस्तरीय सर्वोत्कृष्ट प्रशासक पुरस्कार
- गोस्वामी संत तुलसीदासकृत रामचरित मानस पुरस्कार २०२६
- राज्यस्तरीय दैनिक भास्कर महिला पुरस्कार २०१२
- राज्यस्तरीय लोकमत सखी सम्राज्ञी पुरस्कार २०१२
- दिल्ली संस्कृत अकादमी, अखिल भारतीय-नवोदित - संस्कृत कवि प्रतियोगिता पुरस्कार २०१२
- लोकमत माझी आई पुरस्कार २०१२
- राज्यस्तरीय महिला गौरव पुरस्कार २०११
- संस्कृत नाट्य महोत्सव - संहितालेखन प्रथम पारितोषिक २०११
- संस्कृत नाट्य महोत्सव - नाट्य द्वितीय पारितोषिक २०११
- राज्यस्तरीय विद्यारत्न पुरस्कार २०११
- राज्यस्तरीय विद्यारत्न पुरस्कार २०१०
- S.N.D.T. महिला विद्यापीठ, सर्वतृतीया २००१
- मध्यप्रदेश संस्कृत अकादमी राष्ट्रीय निबंध रचना पुरस्कार १९९८
- महाराष्ट्र राज्यशासन संस्कृत प्राविण्य पुरस्कार १९९८

- **Digital Content :**

अ.क्र.	तपशील	लिंक
१	सखी सह्याद्री मुलाखत, दि. १०-१०-२०२४	https://www.facebook.com/share/v/FmEuAjAVeKGrunYB/?mibextid=WC7FNe
२	सोनाली नवांगुळ, डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांना साहित्य अकादमीचा अनुवादासाठी पुरस्कार	https://www.loksatta.com/pune-news/sonali-nawangul-dr-manjusha-ku-lakarni-sahitya-akademi-award-for-translation-akp-94- 2600116 ?utm_source =whatsapp_web & utm_medium =social& utm_campaign=socialshare buttons
३	''आपल्यालाच आपला प्रकाश होता आलं पाहिजे.'' साहित्य अकादमीचा पुरस्कार मिळाल्या नंतर मंजुश्री यांनी दिलेला हा संदेश आपल्या सर्वांसाठी साहित्य अकादमी पुरस्कार विजेत्या डॉ. मंजूषा कुलकर्णी MaxWoman वर.	https://youtu.be/Lqu-YF4G-rw
४	डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांना साहित्य अकादमी पुरस्कार	https://www.madhyamvruttseva.com/डॉ-मंजूषा-कुलकर्णी-यांचा/

५	महाराष्ट्राचे माननीय राज्यपाल यांचे ट्वीट	<https://twitter.com/mah a_governor/status/ @maha_governor 1439559856764030979 ?s=08 <https://twitter.com/mah a_governor/status/143955 9859536482304?s=08
६	संस्कृत भाषाव्रताचा सन्मान 'प्रकाशवाटा' या डॉ. प्रकाश आमटे यांच्या आत्मचरित्राचा संस्कृत अनुवाद डॉ. कुलकर्णी यांनी 'प्रकाशमार्गा:'	https://www.loksatta.com //lokrang/sahitya- akademi-award-for- translation-autobiography- of-prakash- amte-poet-prof-dr- manjusha-kulkarni- prakashwata-zws- 70-2612674/lite/ ?utmsource=whatsapp_ web&utm_medium=social& utm_campaign=socials harebuttons
७	https://mr.wikipedi a.org	https://mr.wikipedia.org/ wiki/मंजूषा_कुलकर्णी
८	प्रा.डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांचा महाराष्ट्र राज्याच्या मा. राज्यपालांच्या हस्ते अभिनव साहित्यिक विक्रम केल्याबद्दल सत्कार	https://youtu.be/ 6x7BRzz_seo

९	प्रशासक आणि संस्कृत विद्वान - डॉ. मंजूषा कुलकर्णी यांच्याशी भेट (डीडी न्यूजद्वारे)	https://youtu.be/ 7a5dNUZKnRk
१०	@MahaGovtMic	https://twitter.com MahaGovtMic/status 1476551366352924 672?s=08
११	कवयित्री डॉ.मंजूषा कुलकर्णी यांचा जागतिक काव्य विक्रम केल्याबद्दल राज्यपालांच्या हस्ते सत्कार 'साहित्यिक व संतांनी देश एकसूत्रात बांधला' भगतसिंह कोश्यारी	https://twitter.com/ InfoVidarbha/status/ 1418559733921816 580?s=20
१२	साहित्याच्या पारावर डॉ. मंजूषा कुलकर्णी सखी सह्याद्री - डीडी सह्याद्री दूरदर्शन मुंबई	https://youtu.be/ VEJcY4GX7tg
१३	सखी सह्याद्री	<https://youtu.be/IT LxInwuJc ; https:/ youtu.be/7a5dNUZKnRk
१४	खास कार्यक्रम / नवदुर्गासह डॉ.मंजूषा कुलकर्णी / नवरात्री स्पेशल / सकाळ मीडिया	https://youtu.be/ m1Ot_LzxI4k

१५	मनीषा नवपुते यांची फेसबुक पोस्ट	https://m.facebook.com/ story.php?story_fbid=1266 533350529198id=10001517 6343763&sfnsn=wiwspwa
१६	संजीव खानझोडे यांची फेसबुक पोस्ट	https://m.facebook.com/ story.php?story_fbid= 4429100480484776 id=100001546044035 sfnsn=wiwspwa
१७	ऑडिओ अल्बम - ''सर्ग_निसर्ग'' ऑडिओ अल्बम - ''मंजुमंजिरी''	<https://vy6s8.app.goo.gl/ NKnJ> https://vy6s8.app.goo.gl /A8Z5
१८	Special Screening of 100th Episode of Mann Ki Baat from Raj Bhavan	https://www.youtube.com /live/7-dyWQaLA?si=mid 7qSf_HIM6WQ8q
१९	स्वामी विवेकानंद व्याख्यान : भाग - १	https://youtu.be/TrNMBV_ ysf8?feature=shared
२०	स्वामी विवेकानंद व्याख्यान : भाग -२	https://youtu.be/NpvMk- Pu4dOs?si=typfHtOvNg- 1hDXgT

सारांश :

- एकूण अनुभव (शैक्षणिक) : २२ वर्षे
- एकूण अनुभव (प्रशासकीय) : १३ + वर्षे
- व्याख्याने आणि भाषणे : १००० पेक्षा जास्त
- प्रवचने : ५०० हून अधिक
- शोधनिबंध प्रकाशित : १०० हून अधिक
- स्वलिखित पुस्तके (प्रकाशित) : ११३
- स्वलिखित पुस्तके (आगामी) : १९
- संशोधन प्रकाशने : १६
- परिषद / सेमिनार / कार्यशाळेत सहभाग (आंतरराष्ट्रीय, राष्ट्रीय आणि राज्यस्तरीय) : ४०
- परिषद / सेमिनार / कार्यशाळेत स्रोत-व्यक्ती / तज्ज्ञ म्हणून सहभाग : २०० हून अधिक
- पुरस्कार : २०० पेक्षा जास्त
- मिळालेल्या शिष्यवृत्ती : ९
- डॉ. मंजूषा यांच्या मार्गदर्शनात पीएच.डी. पदवी प्राप्त विद्यार्थी : ०५
- डॉ. मंजूषा यांच्या मार्गदर्शनात पीएच.डी. संशोधन कार्य सुरू असलेले विद्यार्थी : ०४

• • •